

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izvenredni nedelje in praznike.
Inserati: Prostor 1 m/m x 54 m/m za navadne in male oglase 40 vin., za uradne razglase 60 vin., za poslano in reklame 1 K. — Pri naročilu nad 10 objav popust.
Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravišтво „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knaflcova
ulica št. 5, pritlično. — Telefon št. 90.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

v Jugoslaviji:		v inozemstvu:	
celoletno naprej plačan	K 84—	celoletno	K 95—
polletno	42—	polletno	50—
3 mesečno	21—	3 mesečno	26—
1	7—		9—

Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vredno po nakaznici.
Na samo pismena naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflcova ulica št. 5, I. nadstropje.
Telefon št. 34.

Dopise sprejema le podpisane in zadostno frankovane.
Rokopisov ne vrača.

Posamezna številka velja 40 vinarjev.

Cehl, mi in Reka.

V Pizni, krajem septembra.

Tukaj na Češkem živi še precejšnje število Jugoslovancev, posebno Slovencev, kateri vsi zasledujejo z veliko razumljivo pažnjo dogodke v dragi, osvobodjeni domovini, katerim se iz najiskrenejšega domoljubja trese srce od veselja, kadar prihajajo dobre, ugodne vesti iz domovine, kateri so pa tudi globoko potrti in obupani, kadar zvenijo novice tako žalostno kakor v zadnjih časih.

Vsakdo, kdor živi med češkim narodom, med priprostim ljudstvom ali med inteligenco — vsakdo vé, kako iskreno, kako priščno je bilo pred letom veselje in navdušenje, ko je šla po svetu vsem pravim Slovanom tako dolgo zaželjena novica: »Vstvarila se je osvobodjena, neodvisna, zedinjena Jugoslavija, država trojmeneskega, enotnega naroda!« Saj so naši češki bratje z vso pravico smeli upati, da bo njihova, češki stat» imel v naši Jugoslaviji najmočnejšo oporo, da jim bomo mi Jugoslovanci najbližji, najzvestejši in tudi... najmočnejši prijatelji in zavezniki v gospodarskem in političnem oziru, da bo država češko - slovaška republika in država SHS tvorile močan blok, silen jez, ob katerem bi se morali izjaloviti vsi morebitni poskusji naših gospodarskih in političnih sovražnikov. Silna češko-slovaška republika, z jako bogatimi železnimi rudniki in premogokopi, z njeno cvetočo industrij, in močna Jugoslavija, z njenim ogromnim bogastvom v gozdovih, v agrarnih pridelkih, — ti dve državi bi morali ostati spojeni za vekom veke. In v teh časih je nastala misel na koridor, ki bi omogočil Čehom priti direktno v dotiko z morjem, z jugoslovanskim Jadranom, v zvezo s Trstom ali z Reko.

Od oktobra lanskega leta so se politične razmere znatno izpremenile in izpremenilo se je tudi — in ne na boljše — mnenje naših čeških bratov o nas.

Primorje, naše krasno, solčnato Primorje, je izgubljeno. Med Slovenci bo pač malo fantazistov, ki bi upali, da nam dajo Italijani te naše zemlje nazaj. Pri rešitvi tega vprašanja (ki je de facto pač že rešeno), nam Čehi niso mogli pomagati. Krivčni in neupravičeni pa so očitki, da so nas oni pustili na cedilu. Kako pa bi naj nam pomagali oni, ko so imeli samj dela dovolj, da si zgradijo lastno hišo, ko so imeli posla dovolj proti raznim separatističnim težnjam — pomemljenih pokrajin, ravno onih pokrajin, ki so za mlado češko državo najvitalnejšega pomena.

Mi ne moremo ničesar očitati Čehom, pač pa nasprotno imajo oni marsikaj nam predbacivati, in sicer v prvi

vrsti, da mi preveč čakamo na pomoč od zunaj, da samj delamo premalo, da se preveč zanašamo na zaveznike in prijatelje, med seboj pa da se bijemo in tepemo v zaslepljenem strankarstvu. Žalibog, če se stvar kolikaj premisli, se mora priti do prepričanja, da imajo v marsikakem oziru prav. Čehi so pač iz drugega jekla.

Ko se je na pariški konferenci razpravljalo o mejah nove republike, ni bilo poznati v češkem ljudstvu, v češki inteligenci nikakih strank, nikakih nasprotstev, strankarske borbe ni bilo popolnoma nobene, ves češki narod je imel eno dušo, eno železno voljo, braniti svobodo in lastno zemljo, doseči meje, katere je predpisala usoda in narava.

Kaj pa pri nas?

Vidimo, kako vodijo razne stranke med seboj bratomornj boj, kako ta ali ona stranka stremi po nadvladi nad drugo, kako so ji strankini interesi višje nego blagor celokupne domovine.

In Čehi, ki bi nam Jugoslovanci bili najzvestejši, najzanesljivejši prijatelji, morajo od daleč opazovati, kako malo misla imajo naši politiki v Beogradu za sedanjim svetovno pomembnim trenutek, sedaj ko se za vekomaj naršajo in potegnje meje, sedaj, ko se gre za najvišje, najsvetejše narodne koristi, rešiti naše brate iz krutega italijanskega jarma, ko se gre, pridobiti nam vsaj eno svetovno luko, po kateri bi imeli odprto pot v svet. Ti zaslepljeni strankarji se malo brigajo za to, ravsaio se v Beogradu in drugje, da bi oslabil nasprotno stranko, da pridejo oni na krmilo.

Čehi nam stavljajo za vzgled Francijo, kjer so v težkih časih mirovali vsi strankarski boji, kjer so se vse stranke v vojnem času najstrožje držale slovitnega nemškega »Burgfriedena«. Kažejo na francosko zbornico, kjer je tri dni po podpisu miru vodja opozicije napovedal Clemenceauu najostrejšo borbo do noža, ali pomni, tri dni pozneje.

Čehi nam kažejo delovanje italijanskega Montecitorija, kjer so se sedaj vse stranke absolutno složne; in ravno v tistih dneh, ko se je v Rimu in po celi Italiji dan za dnevom, privatno in oficijelno v zbornici in na ulici sklikalo navdušeno živio italijanskemu Trstu, italijanske Venezi, Giulij, italijanski Reki, ravno v tistih dneh so začele krize v Beogradu, one krize, katere nas Jugoslovane sramote pred vsem svetom.

Da, osramotijo in znižajo, kajti to neprestano politiziranje za malenkost, za privatno naziranje v čas, ko padajo kocke za naše meje za najboljše in najlepše dežele, to kratkovidno strankarsko politiziranje nam prinaša pri Čehih, in kdo ve,

morda tudi drugod, glas... da nismo še zreli za svobodo, da nismo še zreli imeti lastno, neodvisno državo.

Bricko je slišati iz ust čeških bratov take sodbje, in bricko je, če je težko najti argumentov, s katerimi bi se jim uspešno ugovarjalo.

Saj tožj zopet in zopet naša delegacija v Parizu, da ji nesloga v domovini dela velike nepremagljive ovire na konferenci, kjer ji zlobni »prefriganje« Italijani ponosno predbacivajo, da v naši državi samj še nimamo sloge, da še sam narod ni složen v zahtevanju po tem »umetnim tvorom« Jugoslavije, še manj pa po Reki, »za katero se briga le mali del, najbrže nahujskan del naroda«.

In kdo dela na konferenci našj delegaciji težkoče? Ne sovražnik, ne Italijani, ampak naši strankarsko zarobljeni politiki.

Češka javnost ima na videz pač dokazov, da naša moč peša in se izgublja v strankarskih bojih, da za najvažnejše pojave in dogodke ima premalo zmisa. Tako na primer ne morejo poimjeti, kako se more D' Annunzijevo ekspedicijo smatrati za »komedijo«. To ni komedija, to je na brezobzirno energičen način izvedena ekspedicija, ki nas prav lahko stane Reko, železnico, Snežnik, Postojno, Idrijo, in to je »komedija«? Slovenci bi pač bili lahko ponosni, če bi se v njih vrstah rodilo par takih »komedijanov«, za Reko, Gorico, Trst itd. To kar konferenca ni mogla ali ni hotela rešiti, jadransko vprašanje, to bo rešil D' Annunzio.

Srce se mi krči, kadar moram slišati, da bo kakor Trst, tako tudi Reka izgubljena — in deloma tudi po naši krivdi. Čehi pravijo, ako je mogel storiti D' Annunzio nekaj takega, kaj ni bilo možno najti v Jugoslaviji enega energičnega moža, ki bi storil istotako? In zakaj se ni vsaj potem dvignil ves narod, zakaj niso vdrle v Reko jugoslovanske čete in zapodile onega pustolovca? Čehi primerjajo Reko s Tešinsko, ki je ravno tako sporno vprašanje kakor Reka za nas. Ali gorje Poljakom, če bi se bili predrnili polastiti se Tešinskega a la D' Annunzio!! Stotisoči sokolcev, ves narod bi bil planil na Poljake.

Ka pa dela dober del naših politikov? (Hvala bodj Gospodu, ne vsi!) Na mesto da bi planili po koncu, namesto da bi po vsi državi zapalili ogenj navdušenja proti temu potomcu polj. Židov, zagnali ga z naše jugoslovanske Reke, sedijo v Beogradu, se ravsaio med seboj, kdo naj pride na vlado, radikali, klerikali, liberalci in drugi — alci in — kratj.

Tam najbrže tudi čakajo, da jim pride kdo pomagat, ne pa Čehi. Ti pa v tem ne poznajo šale. Čehj so tako vro

energichen, samostojen narod, zavedno narodno delo njih je najvišji cilj življenja in moramo pač razumeti njihovo staljšče: Če se našj prijatelji nočejo samj pomagati, ko se namesto plodnega dela le ravsaio med seboj, potem jim tudi mi ne moremo pomoči. —

Na kaj pa čakamo? Antanta ima zvezane roke — in morda ji tudi ni ne-ljubo, da se reši iz zagate a la D' Annunzio — in naš edini prijatelj Wilson — je daleč — in italijanske baterije so v Logatcu.

Ljudje božij v Jugoslaviji, spame-tujte se vendar enkrat, mirujte vsaj za nekaj časa z vašo strankarsko borbo, ki vam požre toliko energije, katero bi mogli mnogo bolje vporabiti na zunanjo politiko!

Tam, tam za Logatcem je naš najkrutejši, neizprosni sovražnik, tam je on, ki se tako srčno škodoželjno zakrohota, vsakokrat ko se med seboj tepemo, vsakokrat, ko se naši politiki, na njegovo neizrečno veselje in največjo korist, napadajo v govoru in pisavi. Le napadajte se, le borite in morite se med seboj, vi najvini, neumni ljudje v Jugoslaviji, jaz se v tem času lepo vsedem v lepe vaše kraje, v vaše luke, in ko se bostj vzbudili, hej! že sem tu in noben vrag me ne izžene.

Vi pa, predragi srpski, hrvatski in slovenski bratje, vi vsi, katerim v prsijh bije srce za domovino, pazite, da se ta medsebojna frivolna borba konča, pazite, da se vsa narodna energija obrne proti zahodu, proti njemu, ki nam hoče ukrasti naše najlepše in najboga-tejše pokrajine.

In pa: Mir, mir v domovini!! Potem, in samo potem, če bodedmo na znotraj absolutno složni, če nastopimo na znotraj in zunaj kot en mož, ena volja, le potem si pridobimo nazaj ono zaupanje, ono spoštovanje, — od katerega smo že lep del izgubili radi onih nesrečnih strankarskih bojev pri naših zavezniških in prijateljih v prvi vrsti pri naših severnih krvnih bratih pri Čehih, pa ne samo tam, ampak tudi na konferenci v Parizu!!

Poljska.

Poljski državni poslanec, bivši minister dr. Stanislaw Glabinski, ki smo ga lani videli v Ljubljani, voditelj Narodne Demokracije v bivšem avstrijskem delu Poljske, je dne 4. septembra v Lvovu poročal o položaju Poljske, iz njegovega govora posnemamo to - le:

Vzroke nesigurnosti in zavlačevanja položaja, ki je nastal vsled vojne, moramo iskati predvsem v preširokem programu, ki so si ga očrtale zapadne zmagovalne države Antante. Zaželele so ne samo, vsiliti svojo voljo premaganim

narodom in državam, ampak tudi trajno urediti mednarodne odnose, ustvariti nove podlage mednarodnega prava, omejiti svobodo in popolno neodvisnost vseh držav s pomočjo Lige narodov, zagotoviti prava narodnih in verskih manjšin izkratka, ustvariti nov svet za narode, ki nimajo sreče, spadati k privilegovani petorici »glavnih združenih držav«. Tako širok in neizvršen program je moral dovesti do kolizij in nezadovoljnosti in zbudil v mnogih narodih čut zapostavljenja in pristranosti. Zadosti je omeniti, da je celo v ameriškem senatu Wilson naletel na silno opozicijo, ki brani popolno državno neodvisnost proti tvorbam Lige narodov.

Dasi se nesigurnost položaja čuti tudi na Poljskem, je vendar poljski vojaški položaj vsled rekrutiranja, kakor ga je sklenil državni zbor, na vzhodu sijajen in moremo s ponosom reči, da razpolagamo z najsilnejšo, hrabro in svežo armado, kakor je nima nobena država. Temu položaju in žrtvam države in naroda pa ne odgovarja naša politična situacija. Spadamo še vedno k »malim« narodom in odvisni smo še vedno od »glavnih združenih držav«, med katerimi imamo dobre prijatelje, ali tudi silne varuhe in protivnike naših interesov.

Ni še odločitev o Gornji Slezijsi (na Pruskem) ki bo o njej odločal plebiscit; visi še vprašanje tešinske Slezijske, Spiša in Orave (južno od Karpatov, na Slovaškem), tehta se še usoda vzhodne Galicije in naša zgodovinska Litva je kljub zmagovitemu pohodu naših armad v nejasnosti.

Če gre v tešinskem vprašanju za materialna popuščanja, na pr. za to, da bi mi Poljaki prispevali za gradbo druge (češke) železnice, ki bi šla poleg proge košičko - boguminske, Poljska ne bi delala načelnih ovir. Ali »pre-handlovali« ne bomo z narodom poljskim niti v Slezijsi niti v Spišu in Oravi.

Vzhodna Galicija bo priznana Poljski tako, da dobi Poljska upravo dežele s pravico rekrutiranja in nalaganja davkov, a dežela bo imela avtonomijo v kulturnih in verskih stvareh ter bo dobivala podpore za svoje gospodarstvo, toda po daljšem času pride ali plebiscit ali sodbja Lige narodov. To so predlogi komitije, a o tem bo še odločal svet petih zastopnikov velikih držav. Čudna omahljivost in rekel bi plašnost v priznanju Vzhodne Galicije Poljski je plod podzemnih intrig proti nam, ki tem bolj ozlovoljujejo, ker se Čehom brez plebiscita priznavajo Nemci, bivajoči v kompaktni masi, kakor tudi Slovaki, tu gre Glabinski predaleč — in celo ogrski Rusini, dočim je vzhod. Galicija s Poljsko združena zgodovinsko in kulturno, kakor tudi etnografsko po domačem poljskem prebivalstvu ter je bila zadnji čas pridobljena s poljsko krvjo. Kam naj pa Antanta dena vzhodno Galicijo, če ne Poljski? Ali k Ukrajini, ki je Antanta ne priznava? Če se pa prizna vzhodni Galiciji avtonomija, ne smejo to biti samo kraji s pretežno večino ru-

LISTEK.

Iz Rusije preko Carigrada v Ljubljano.

(Potni vtiski. — Fr. Dēdina. *)

Carigrad, kako mnogo pove to ime Slovanom, kateri poznajo pravo, nepotvorjeno zgodovino Slovanov Poljaka Bohuslavskega ali Jugoslovana Žunkoviča. Današnja slovenska mladina komaj kaj ve o teh ime-nih — ona se danes klanja tujim ma-likom, n. pr. ameriškanskim. Slovani so se pred Kristom klanjali prirodi, solncu, Perunu — bogu groma in bli-ska — novo slovansko pokolenje se večinoma klanja zlatemu mednarodnemu teletu. Prastara lesena slovans-ka kultura je izginila popolnoma — od razkošnega kamnitega dvorca Konstantinovega so ostale male sledi poleg zapuščenega dvorca sultanov v Stambulu; mala sv. Sofija, prva cerkev Konstantina in Teodore, bi-ser stavbne umetnosti iz bizantinske dobe, je opustošena in gine, deset

drugih cerkev služi za »mečete«. Vo-dovod, podzemske krnice, utrdbje v razvalinah v sredi mesta, katerega je več kakor polovica istotako v raz-valinah, so nad vse lepi preostanki slavne Carigrada, grada Konstan-tinovega. Danes je mesto Stambul podoba umirajoče turške slave. Uma-zano, v treh četrtinah izgorelo. Samo južno solnce izvršuje desinfekcijo, drugače bi moralo prebivalstvo Cari-grada izumreti za kolero in drugimi nalezljivimi boleznimi.

V Sofiji, pred volitvami v nar. sobranje. Dva dni nisi smel na ulico, pričakovali so vstajo boljševikov. Vse gostilnice, kavarne in trgo-vine so bile zaprte. Pri volitvah so dobili socialisti »Tesnjaci« 47 mest v nar. sobranju, široki socialisti (menj-ševiki) 38 mest. Imeli bodo torej so-cialisti skupaj toliko mest, kakor stranka Stamboljskega. Radoslavov-ci niso dobili nobenega glasu. Razpo-loženje v krogih višje politike je bilo depimirano — vsa častna intelligen-ca v Bolgariji brez razlike strank si je v svesti usodnih napak, katere so se dogodile pod vplivom kralja Nemca, kateri je vzgojil v 30 letih vladanja v Bolgariji vrsto kreatur, katere so bile pripravljene za sra-

moten denar ali za karijero prodati ne samo narod, ampak tudi lastnega brata. Poraz in odstranitev kralja Ferdinanda, ene izmed figur na šahovnici Viliama II., sta privedla veliko očiščenje v vrstah bolgarske inte-ligence. Radoslavov se niti ne sme pokazati v Bolgariji.

Drugi dan po volitvah so »Teš-njaci« slavili svojo zmago že kakor boljševiki. Poizkus, odstraniti kralja — dinastijo in proglasiti republiko, se je končal dovolj žalostno — mno-žica pred dvorcem je bila razgnana.

V slovanskem svetu se ve malo o izvršnem slikarju češkem prof. Mrkvički v Sofiji, kojega dela (sten-ske slike v novi cerkvi in v novi stavbi sv. Synoda) so našla zasluže-no priznanje v Angliji in Ameriki. Noben Slovan ne bi smel opustiti pri-like, da obišče atelje tega umetnika.

V Beogradu se pravi Slovan tudi ni potolažil, razveselil. Nova de-mokratska vlada g. Davidoviča je pravkar nastopila v skupščini, vtis zasedanja pa je bil žalosten, obstruk-cija, medsebojno obdolževanje, kri-za, brezdolje.

Dve največji stranki se nazivata neslovanski »radikalce« in »demo-krate«, preprosti narod komaj razu-

me, kaj naj značita ti besedi. Celotni vtis beograjski je bil — mučen. Ne-omejeno, slepo sovraštvo vsepovsodi, o Rusiji nepravilni nazori. Najpo-gostejše popoln molk o narodu, kateri je 3 leta imel 15 milijonov vojakov na fronti in izgubil skoro 10 milijo-nov mrtvih in invalidnih, da bi obva-roval Srbijo uničenja. Ni treba, da bi se neprestano ponavljala našim za-veznikom neovržna resnica, da je carska Rusija Evropo obvarovala nemškega militarizma, da ima večje izgube, kakor vsi zavezniški skupaj, da se moramo mi Slovani zlasti Ru-siji, carski Rusiji zahvaliti za našo osvobodjenje, toda docela molčati o stvari pa tudi ni lepo. Beograd se ve-seli, povsodi godba, nemški filmi v kinematografih, v dobi, ko ginejo v Rusiji vsak dan tisoči od gladu in v boju s krvavim tiranom — Bronstei-nom. Mladina — inteligenca je večjidel prepojena s socializmom in dru-gimi izmi, nekateri beograjski čas-niki pa že pišejo javno boljševistič-no. O vzrokih padca Rusije vladajo popolnoma napačni nazori. Rusija, skoro pred svojo zmago, ni podlegla zato, ker je bila avtokratična, ampak radi tega, ker so bile dane od časa male revolucije prevelike svobošči-

ne prevratnim življenj, kateri so jo izkoristili tudi proti Slovanstvu. Ne-srečni car Nikolaj II. je bil pravi Slo-van — preveč mehak in se je korak za korakom umikal velemoči medna-rodnih intrigantov. Ali v odločilnem trenutku je postal odločen — kljuboval je nemško-mednarodnim vpli-vom, ostal zvest zaveznikom in slo-vanskemu mišljenju. Spomladi 1917. se je pripravljala splošna ofenziva — armada je bila bogato opremljena in slovansko - francosko - angleška zmaga bi bila popolna. O tem so ve-deli naši sovražniki — in radi tega so storili vse mogoče, da zlomijo moč Rusije — z revolucijo in onemogočili so pravičen mir. V kalnih vodah so-cializma so se utopili čuti pravičnos-ti, hvaležnosti, pogubil se je zdrav razum.

Progresivni blok v Konstitucijski dumi — kadeti — liberalci in mnogi socialni revolucionarji in so-cialni demokrati so hoteli gotovo vse najboljše za ruski narod in svojo državo — ali v svoji slovanski prepro-stosti in dobrodušnosti — ali oslepe-li v nadi na ministrske portelje — niso videli sovražnika ljudstva, ka-teri je za pleči Viljama II. pripravjal svetovno vojno in revolucijo.

*) Priobčujemo, ne da bi se stri-njali povsem z nazorj, ki jih razvija pisec.

sinsko, ampak tudi kraji ob Vistoki in Dunaju, kjer je večina poljska; na vsak način pa tudi ta pokrajina mora voliti poslance naravnost v Varšavo.

Kar se tiče mej poljskih, je najboljša bila mapa Narodnega komiteta v Parizu, ki ga je vodil Dmowski, a na žalost Poljaki doma Dmowskega niso podpirali.

V poročilu Glabinjskega so štiri značilne poteze: kritika Antante, ki v svojem programu sega predaleč, pomanjkanje samozaveštrici disciplinirane in zmagovalne poljske armade, neodločenost napram Ukrajini, zmernejši ton napram Čehom. Jugoslovanski čitatelji je treba iznova naglasiti, da opreka med Čehi in Poljaki ni samo Slezijska, ampak tudi del »Slovaške«, namreč Spiš in Orava, kjer po mnenju Poljakov biva poljski element; v ozadju pa tiči še težja razlika v pojmovanju »karpatske Rusije«; Čehi bi radi do dobili direktno pot do Dusiže, pot, ki bi je Poljaki ne mogli križati, in zato češki listi pišejo v prilogi od Poljakov odvisne vzhodne Galicije.

V slezijskem vprašanju samem so se v Parizu odločili za plebiscit, kakor so ga predlagali Poljaki. Češki listi zdaj računajo, kako bi se utegnili pri plebiscitu razdeliti glasovi; Poljakov se baje šteje 223.000, Čehov 115.000, Nemcev pa 76.000. Čehi se nadejajo — in Nemci baje tako pišejo — da pojdajo Nemci z njimi; potem bi bilo razmerje 223.000 Poljakov proti 191.000 Čehov in Nemcev. Pri tem pa Čehi mislijo, da Slezijski, ki so priseljeni, ne bodo smeli glasovati (a takih priseljenec je največ Poljakov), tako da bi končno razmerje bilo: 163.000 »domorodnih« Poljakov proti 166.000 Nemcev in Čehov; končno je misliti še na »Slezake«, to je menda na ljudi, ki ne vedo, kaj so (baje 30.000). V češki deputaciji, ki je bila radi Slezijske v Parizu, je bil tudi nemški zastopnik.

Nam se te stvari ne vidijo čiste. Od mrzkosti, ki bo ostala od tega v srcih čeških in poljskih, bosta imeli škodo obe državi, češka in poljska. Vendar se nam zdi, da pride morda Češka v še večje neprivlačne, če radi Slezijske trajno zaigra prijateljstvo Poljske.

V tako zvan Ligi narodov sem videl vedno stvarno — skoro bi tudi rekel — logično nemogočost. Glabinjski je dobro povedal, da je »Liga narodov« težko omejevanje svobode, ki smo jo komaj dosegli.

Dr. Fr. I.

Politične vesti.

— Zadnja seja sedanje vlade. LDU Beograd, 1. oktobra. Danes dopoldne je bila poslednja seja ministrskega sveta. Razpravljalo se je o nekaterih manjših vprašanjih zunanje politike, kakor tudi o nekaterih agendah. Ministrski predsednik Davidović se je prisrčno zahvalil svojim kolegom v kabinetu za sodelovanje.

— Demokracija odklonila vstop v Protičev kabinet. LDU Beograd, 1. oktobra. Včerajšnji seji Demokratske zaednice se je sklenilo soglasno, da Demokratska zaednica ne bo sodelovala v Protičevi vladi. Izdal se je nastopni komunique: Beograd, 30. septembra. Danes ob 17. je imel klub Demokratske zaednice sejo, v kateri se je soglasno vzel na znanje negativni odgovor Davidovića na Protičev predlog, naj Demokratska zaednica pošlje svoje zastopnike v njegov kabinet. Klub utemeljuje ta sklep z dejstvom, da bi bil kabinet pod vodstvom Protičevim, čigar politika je zadosti znana, v socialno ekonomskih vprašanjih reakcionaren in v narodnostnih vprašanjih partikularističen in ker designirani ministrski predsednik v družabnem občevanju ni mogoč.

— Socialisti odklanjajo sodelovanje s Protičem. LDU Beograd, 1. oktobra. Včeraj je Protič pozval k sebi posl. Bukšega, enega izmed načelnikov socialno demokratskega kluba in bivšega ministra, da se pri

njm informira o državnju socialistov proti vladi, ki bi jo sestavil Protič, kakor tudi o njih eventualnem sodelovanju v vladi. Posl. Bukšeg je odklonil vsako sodelovanje socialno-demokratskega kluba v vladi in motiviral to s stališčem Protičevim v vprašanju agrarne reforme in z vnašnjo politiko, katero namerava Protič inavgurirati. V včerajšnji seji socialno-demokratskega kluba se je to stališče odobraval.

— Ponesrečena Protičeva misel. LDU Beograd, 1. oktobra. Govori se, da bo Stojan Protič prejkone vrnil mandat za sestavo vlade prestolonasledniku regentu, ker se mu nikakor ne more posrečiti, sestaviti večino, s katero bi mogel v parlamentu delovati.

— Odklonjen kredit za diake. LDU Beograd, 1. oktobra. Finančno ministrstvo je odbilo kredit 250.000 K ministrstva za prosveto. Ta kredit je to ministrstvo zahtevalo kot pomoč za diake iz zasedenega ozemlja.

— Veliki ljudski shodi JDS na Štajerskem kot manifestacije narodnega edinstva se vrše v nedeljo, 12. oktobra: v Celju, Mariboru in Ptuj. Govorijo srbski, hrvatski in slovenski narodni poslanci.

— Ostavka podbana. Kakor se poroča »Riječ« iz Beograda, podal je hrvatski podban dr. Tomislav Tomljenović ostavko, ki je bila sprejeta. Pri tej priliki je bil odlikovan z redom Sv. Save II. reda.

— Javen protestni shod stalnih nameščencev in delavcev sklicujete Zveza jugoslovanskih železničarjev in Zveza poštinih organizacij za soboto, 4. oktobra, ob pol 8. uri zvečer v velik dvorani hotela Union v Ljubljani. Dnevni red: Navijanje cen najpotrebnejših živil in splošnih potrebščin in popolna pasivnost vlade. Tovariši stalni nameščenci brez razlike kategorij in delavci. Vsi na shod! V slogi je moč!

— Nemške banke v Curihu. Značilno za način nemškega bojevanja je, da so Nemci med vojno skušali vthotapiti na vse mogoče načine v sovražne države morilna orodja ter podkupljati anarhiste, da bi izvršili atentate na državnike, vladarje in vojskovodje sovražnih držav. Tako so skušali v prtljagi nemškega poslanjškega kurirja v Christijani vthotapiti razstreliva, tako so poskusili isto v Stockholmu, spominjamo se nastopa nemških pooblaščenecv v Ameriki in podpore, ki so jo prinesli ruskim boljševikom. Značilno za zahrbito bojevanje Nemcev je tudi deistvo, da se jim je posrečilo zbrati v nemškem poslanjštvu v Curihu celo zalogo bomb, ki so jih dobili direktno iz vojnega ministrstva v Berlinu. Te bombe so potem razdelili italijanskim beguncem, ki so se jim zdeli pripravni za razne atentate. In res, kmalu so imeli Nemci v rokah celo vrsto potrdil, da so bombe došle v Italijo in da atentatorji samo čakajo ugodnega trenutka. Sicer so bili stroški za te kupljene ljudi zelo veliki, toda uspeh jim je bil zagotovljen in v Curihu in v Berlinu so z napetostjo čakali, kadaj počijo na jugu prve bombe. Toda urezali so se. Italijanski »anarhisti« niso pošiljali bomb domov, marveč so jih na tistem potopili na Limatu ali v Curiškem jeziku ter prinesli čez par tednov svojim naročnikom potrdila iz Italije, da so bombe došle tja. Na ta način so italijanski begunci ogoljufali svoje nemške prijatelje za ogromne svote.

Kraljeva Srbov, Hrvatov in Slovencev.

— Podpore dijaštvu. Beograd, 1. oktobra. Ministrski svet je odobril kredit 300.000 K za ustanovi-

tev, nameščenje in opremo dijaške menze v Ljubljani ter kredit 250.000 kron za podporo dijaštvu iz okupirane ozemlja.

— Državna podpora gledališčem. LDU Beograd, 1. oktobra. Ministrski svet je sklenil, da se bodo gledališča v Beogradu, Zagrebu in v Ljubljani proglasila za državna. Gledališča v Splitu, Osijeku, Sarajevu, v Novem Sadu in Skoplju so proglašena za provincialna in so dotirana z letno podporo 100.000 kron. Letno podporo 20.000 kron dobe vsa mestna gledališča, med njimi tudi gledališče v Mariboru in Varaždinu.

— Stanovajska kriza je v Zagrebu ravno tako aktualna kot pri nas v Ljubljani ali drugih mestih. Kakor je imela ljubljanska opera težkoče z nastajitvijo svojih članov, iste težkoče ima tudi Zagreb: člani opere nimajo stanovanj in vsled tega odpovedujejo svoje pogodbe. Med drugim je odpovedal tudi naš rojak g. Josip Rijačev. Vsled teh odpovedi je prisiljena gledališčna uprava postaviti na repertoar samo opereto in par dni v tednu gledišče sploh zatvoriti. Drug slučaj stanovajske kalamitete: V Zagreb je prišel tajnik ruskega poslanjštva v Beogradu dr. Pelekin. Ker ni dobil drugod prenočišča, moral je prenočiti pri — policiji.

— Savski most. LDU Beograd, 1. oktobra. Na srednjem delu savskega mosta se je včeraj porušilo sedem jarmov. Poškodovan je bil samo en delavec. Dela so se takoj nadaljevala. Končna dovršitev mosta še nemara radi tega ne bo zavlekla.

— Nov dnevnik. LDU Beograd, 1. oktobra. Danes je izšla prva številka novega lista »Beogradskega dnevnika«.

— Nezgoda na železnici. V Zagreb je došla cirkuška umetnica Ema Grossmayer s soprogom. Na kolodvoru sta hotela potnika pred nadaljevanjem vožnje okrepčati se v restavraciji. Vlak pa je pričel takoj odhajati. Grossmayer je hotela skočiti na voz, pa je pri tem tako nesrečno padla, da so ji kolosa odrezala nogo pod kolonom.

— Vlom. V neki vasi v zagrebški okolici so v nedeljo vlomili neznanzi zlikovci ter vropali iz občinske blagajne gotovine 50.000 K. Preiskava za storilci vodi baje v Zagreb.

Neodrešena domovina.

— D' Annunzijska nasilstva. LDU Trst, 1. oktobra. Občine lošinskega okraja so na pritisk italijanskih nacionalistov dale D' Annunziju 100.000 lir na razpolaganje ter podpirajo akcijo tudi z živili, tako da prebivalci sami trpe lakoto.

— Nočemo zavzeti Reke s silo. LDU Pariz, 1. oktobra. (Dun. kor. ur.) Jugoslovanski tiskovni urad v Parizu poroča: Vest, prihajajoča iz tabora D' Annunzija, da napredujejo jugoslovanske čete proti demarkacijski črti, ni resnična. Jugoslovanska vlada nima namena, zavzeti Reko s silo.

— Italijani bi radi izzvali oborožen konflikt. LDU Pariz, 1. okt. (Dun. kor. ur.) »Chicago Tribune« poroča: Italijanska vojaška stranka hoče se pred volitvami izzvati spopad med D' Annunzijskimi in srbskimi četami in s tem italijanski narod prisiliti k vojnemu programu. D' Annunzio je zasedel podružnico Avstro-ogrške banke in bo izdal papirnat denar, ako bo sedanji položaj še dalje trajal.

— Amerika ni za izgnanje D' Annunzija z Reke? LDU London, 1. oktobra. (Dun. kor. ur.) Reuter poroča: Wilson ni zahteval, da mora italijanska vlada pregnati D' Annunzija z Reke, ker da bi sicer Zedinjene države blokirale mesto.

kanega morja slovanske razoranosti, na katerega bijejo s severa in zapada močnimi valovi nenasitosti neslovan-skih sosedov.

V Ljubljani bi se morali sestati vsi Slovani, ki so obupali; tu bi okrevali in si nabrali novih sil k velikim bojem, katere ima Slovanstvo še pred seboj, preden doseže svojo pravo svobodo. Tu bi se moral vršiti vseslovanski shod, ki bi mirno in pravično rešil vse spore in našim zavestnikom rekel: »Zvesti prijatelji hočemo biti vsem narodom, ki ne bodo segali po tem, kar pripada po pravu in pravičnosti nam. Tujega nočemo, ali svoje bomo branili, in nas je 200 milijonov. Gorje njemu, ki zakrivi nepravilnost na tem miro-ljubnem narodu.

Z negotovim občutkom za bodočnost Slovanstva sem prišel v Ljubljano — na rajsko zemljo — v najmanjši del slovanskega vsemirja, ali odhajam v Prago z gotovo nado, da po dolgem boju vendar zmaga slovanska misel našli velikanov srca, razuma in poguma: Križaničev, Kolarjev, Mickiewiczov, Homajakov, Aksakovov, Žizkov, Kociuszkij, Skobeljevov, Jelačičev in Blanički vitezi se pa tudi najdejo, ko bo potreba največja.

— Odhod francoskih čet z Reke. LDU Pariz, 30. septembra. (DKU) »Liberté« javlja: Vlada je sklenila, umakniti francoske čete z Reke. To bi trajalo seveda nekaj časa, ker je bila Reka izza premirja francosko oporišče za vzhod.

Slovanski svet.

— Ljudsko štetje v Čehoslovaški. LDU Praga, 1. okt. (ČTU.) Splošno ljudsko štetje v čehoslovaški republiki se bo vršilo 20. decembra 1920.

— Češko-nemška kompez. pogodba. LDU Berlin, 1. oktobra. (ČTU.) »Morgen« poroča: Pogajanja med čehoslovaško republiko in Nemčijo radi dobave orožja so imele uspeh. Čehoslovaška republika bo dobila v zameno za sladkor, premog in kaolin 50.000 pušk, 10.000 karabink, municijo in pionirsko orodje.

— Blokada Rusije. LDU Nauen, 1. oktobra. (Brezlična.) Po vesteh iz Versailles meni vrhovni svet, da se mora blokada boljševistične Rusije vzdržati in da morajo ostati odredbe, da se prepreči oskrba Rusije z živili.

— Boljševiki prosijo za mir. LDU Pariz, 30. septembra. (DKU) »Agence Havas« poroča iz Washingtona: Boljševiki hočejo skleniti mir, ako bi bila dvanaestorica voditeljev, med temi Ljenuin, zagotovljena varna vožnja v Južno Ameriko. Ako bi se strmoglavilo boljševiško gospodstvo, bi priznali novo vlado šele po vpoklicu konstituantne.

Zavezniki.

— Ameriška opozicija izrablja trogirski dogodek. LDU Pariz, 1. oktobra. (Dun. kor. ur.) »New York Herald« poroča iz Washingtona. Dogodki v Trogiru nudijo senatorjem, ki so proti mirovni pogodbi, priliko povdarjati, kaj morajo Zedinjene države pričakovati, ako pristopijo k zvezi narodov. Z najostrejšimi besedami obsojajo vporabljanje ameriških vojakov v konfliktu med Italijo in med Jugoslavo. Senator Sherman je izkrcanje ameriških vojakov proglasil kot nezakonito in zahteval, da se v bodoče prepove slično postopanje.

— Radi ustaje v Indiji. LDU Berlin, 1. oktobra. (Dun. kor. ur.) Kakor poroča »8Uhr Abendblatt« iz Bazla, javlja »Pressinformation« iz Londona, da je angleška vlada vstaje v Indiji strogo kaznovala. 108 voditeljev je obsojila na smrt, 265 v do-smrtno pregnanstvo, 104 v več kot triletno ječo, 346 pa da izgubijo vsa svoja posestva.

Mirovna konferenca.

— Vprašanje ratifikacije mirovne pogodbe. LDU Pariz, 1. okt. (Dun. kor. ur.) »Echo de Paris« doznava od znamenite, k mirovni konferenci pripadajoče osebe, ki je v vsakdanjem stiku s Clemenceaujem, da bi parlamentarni dogodki imeli važno posledico, da bi pogodba z Nemčijo postala veljavna šele meseca decembra. Ker morajo tri velesile ratificirati pogodbo, da postane veljavna, je za Ameriko razvidno, da bo v najboljšem primeru do ratifikacije minilo še šest tednov. Dozdeva se, da Japonska čaka, da se izreče Amerika. — Angleški parlament je pač ratificiral pogodbo, ker pa se Avstralija še ni izjavila, se promulgacija po angleškem vladarju ne more izvršiti. Italijanska zbornica bi mogla podati izjavo šele meseca decembra. Pomilovanja vredne posledice te negotovosti, ki more dati Nemčiji novih moči, so lahko domne. V kratkem bodo imenovani diplomatski zastopniki za Berlin. Anglija in Francija bi poslali tja upravnike, ki bodo še nekaj časa po uveljavljanju pogodbe ostali tam do imenovanja poslaničkov.

Iz Avstrije, Madjarske, Nemčije, Turške.

— Samouprava Gorenje Šlezije. LDU Nauen, 1. oktobra. (Brezlična.) Pri pogajanjih med zastopniki Gorenje Šlezije in ruske državne skupščine pod predsedništvom ministrskega predsednika Hirscha se je v terek dosegel sporazum vseh strank. Gorenja Šlezija dobi pokrajinsko avtonomijo v okviru dalekosežnih do-luč, ki bodo veljavne za ruske pokrajine, in sicer takoj. V sporazumu s rusko državno vlado je bil vladni predsednik iz Oppelna tajni sodni svetnik Bitto takoj izvoljen za višjega predsednika nove province Gorenje Šlezije. Centrum je izjavil, da je zadovoljen s pokrajinsko avtonomijo. Predpravil napram drugim provincam ne zahteva nobenih in bo opustil vsako propagando za državno avtonomijo.

— Nemške čete se proglašajo za ruske. LDU Riga, 1. oktobra. (ČTU.) Nekatere nemške čete, ki bi se morale odpeljati iz Kuronske, so

se proglasile za ruske čete in se stavile na razpolago ruskemu vrhovnemu poveljništvu.

— Helgoland za Anglijo. LDU Berlin, 1. oktobra. (Dun. kor. ur.) Kakor poročajo listi iz Cuxhavena, agitirajo na otoku Helgoland za ločitev od Nemčije in za priključitev k Angliji, kar naj se izvrši potom glasovanja.

— Žigosanje bankovcev na Madžarskem. LDU Budimpešta, 1. oktobra. (Dun. kor. urad.) »Magyar Ország« objavlja razgovor s finančnim ministrom, ki je izjavil, da je v svrhu ugotovitve števila bankovcev, ki so v prometu, potrebno žigosanje bankovcev.

Italija.

— Razkrit komplot v Milanu. LDU Dunaj, 1. oktobra. (ČTU.) »Neues Wiener Journal« poroča iz Curiha: Povodom bombnega atentata v galeriji »Vittorio Emanuele« v Milanu je zasledila policija obširno anarhistično organizacijo. Mnogo anarhistov je bilo aretiranih na podlagi neke liste. Policija je v neki hiši zalotila skrivno zborovanje anarhistov, katerega se je udeležila tudi neka mlada ekscentrična ženska. Vsi navzoči so bili aretirani. Pri hišni preiskavi so našli listine, na podlagi katerih so zaprli celo vrsto drugih anarhistov. Anarhisti so nameravali najprej razstreliti milanski kolodvor, odrezati mesto od vsega prometa in potem uničiti javna poslopja z bombami.

— Razpust parlamenta in nove volitve. LDU Rim, 30. septembra. »Gazzetta Ufficiale« (uradni list) objavlja dekret, v katerem se z ozirom na člen 9. ustavnega statuta za italijansko kraljestvo in z ozirom na volilni zakon določa po zaslusanju ministrskega sveta in na predlog ministra za notranje posle, ministrskega predsednika, nastopno: 1. Poslanska zbornica je razpuščena. 2. Volilni okraji bodo dne 15. novembra 1919 izvolili ono število poslancev, ki je zanje določeno. 3. Senat kraljestva in poslanska zbornica sta vpoklicani za 1. december 1919. Dekret je datiran z dne 29. septembra 1919 in podpisan od kralja ter sopodpisan od ministrskega predsednika Nittija.

Sokolstvo.

Telovadno društvo »Sokol« na Igu priredi v nedeljo, dne 5. oktobra 1919 drštevno telovadbo na prostoru gosp. Ivana Balanta, posestnika na Igu. Pri prireditvi sodeluje vojaška godba iz Ljubljane. Ob pol 16. uri (ob pol 4. popoldne) javna telovadba. Po javni telovadbi velika ljudska veselica (godba, srečolov, šaljiva pošta itd.). Vstopnina: k javni telovadbi in veselici: sedeži 3 K, stojšče 2 K. Blagajna na telovadišču se odpre ob 15. uri (3. popoldne).

»Sokol I.« priredi v soboto, dne 4. oktobra članski večer pri hr. Bankotu na Martinovi cesti, na katerega se brate in sestre vabi, da se ga polnoštevilno udeležijo. Začetek ob 20. uri. — O d b o r.

Dnevne vesti.

— Poverjenik za socialno skrbstvo v Ljubljani se je odpeljal v Prekmurje, da se na lcu mesta pouči o potrebah ondnotnega prebivalstva.

— »Marburger Zeitung« v slovenskih rokah. Z današnjim dnem je prešla »Marburger Zeitung«, ki je izhajala v Kralikovi tiskarni v Mariboru, v slovenske roke. Dosedanje uredništvo se na uvodnem mestu poslavlja od svojih čitateljev in pravi med drugim: »Z jutrišnjim dnem preide »Marburger Zeitung« v druge roke. S težkim srcem smo se odločili za prodajo. Toda to je moralo biti. Okolnosti nam žal preprečujejo, da bi mogli jasno in odkrito orisati, kakšno pot je moral hoditi naš list, predno so se njegovi sedanji lastniki, Kralikovi dediči, odločili, da prodajo list. Skoro 20 let je bila »Marburger Zeitung« vodilni list spodnještajerskega Nemstva... Velicina našega naroda je bil smoter, ki je nam lebel vsikdar pred očmi. Vsled tragične usode, vsled nesrečne dinastične politike, vsled krivde Habsburžanov, se zvija danes celokupni 80milijonski nemški narod pod surovo peto zmagovalcev. Toda mi verujemo trdno in zaupno, da bo prišel za naš narod zopet dan, ko si priboji prostor na soncu. Te vrstice nikakor niso naperjene proti državi, v kateri živimo. Nasprotno, mi hočemo z njo in Slovenci živeti v miru in sporazumu, hočemo biti tudi dobri državljani. Se več. Mi hočemo doseči čim najtesnejšo politično in gospodarsko zblizanje med obema sosednima državama Jugoslavijo in Avstrijo, ker smo mnenja, da bosta obe državi mor-da že v doživetju bodočnosti potrebovali druga drugo še bolj kakor danes. To so misli poslavljajočega se uredništva. Morda bo to mišljenje zastopalo tudi novo uredništvo. Mi ne vemo tega, mi moremo se tega samo nadejati.« — Edini v nemškem duhu pisani list v Jugoslaviji je sedaj »Cijler Zig«, tako

Vlada Rodzianko — Miljukov — Singarev je bila samo kratek pa slab sen. Po koalicijski revolucijski vladi buržoajev s Kerenskym — Čehidze — je bilo hitro prišla socialistična Kerensky — Cernov, za njo pa Ljenuin — Brönstein.

Nesrečni idealist Plechanov je umrl od žalosti, demokraci Singarev — Kokoškin in na tisoče drugih je bilo ubitih, na tisoče ruskih socialistov in demokratov pa blodi po svetu sedaj, ko slavi ruska mladina s krvjo novo Rusijo.

Pristavljam to radi tega, ker spominja politični položaj v Beogradu na čas razcvitja ruskih demokratov z Miljukom na čelu. Uverjen sem, da hočejo tudi jugoslovanski demokrati za svoj narod vse najboljšje — ali kot resničen prijatelj jugoslovanskih bratov ne morem zatajiti strahu, katerega sem imel pred 10 leti v Rusiji z ozirom na »kadete«. Hoteli so raj, prišlo pa je peklo. O, dobro poznamo naši sovražniki slovanski značaj — in izkoriščajo naš idealizem — ali pa našo brezznačajnost.

V Zagrebu se čuti, da sta še nedavno tu gospodarila Nemec in Madžar. Napisi nad trgovinami pričajo o tem, da se nahaja trgovina v Zagrebu večinoma v neslovan-skih rokah.

Mogoče je radi tega v Zagrebu enaka draginja kot v Beogradu, čeprav Hrvatska daleč ni tako trpela, kakor Srbija. Zagreb se lahko nazove: Praga v zmanjšani izdaji.

V Ljubljani se vsak Slovan oddahne — zlasti če pride iz puščave — iz pokrajine, katera je imela do revolucije vsega v izobilju in kjer so bile cene za zapadno Evropo neverjetno nizke. Sedaj pa je bilo tako v Kijevu kakor v Odesi življenje — peklo na zemlji. Pogosto ni bilo razsvetljave, vođe za urfivanje, kruha, mesa, mleka, jajec, sladkorja itd. — za noben denar — draginja sploh, o kateri tu ne moremo imeti nobenega pojma. Vsak trenutek streljanje na ulici — za mestom pa boj. Kijev n. pr. je šel večkrat iz rok v roke — a vedno so se bili zanj v pravem pomenu besede.

O srečna Ljubljana, kako čista na znotraj, kako krasna na zunaj — pogled raz stolp gradu je nepozaben. In te nizke cene proti Zagrebu in Beogradu, da ne omenjam Carigrada, Odesa, Kijeva! V pravem in prenesenem pomenu besede je tu čisti slovenski znak, niti najmanje okužen po nepravem socializmu.

Slovenija napravi vtis rajskega otoka, ki se dviga visoko iz razbur-

se spreminjajo časi. Uverjeni smo, da ni daleč dan, ko bo tudi to edino nemško glasilo spadalo preteklosti.

— **Mariborska tiskarna.** Te dni so kupili, kakor smo že poročali, gg.: dr. Koderman, dr. Lipold, dr. Pfeiffer in prof. Voglar za snujajo se delniško družbo največje mariborsko tiskarno od Kralikovih dedičev. Listi SLS so poročali, da sta med kupci tudi 2 Nemca, kar je samo hudobno zavijanje resnice. Dotična Nemca sta pa v upravnem svetu Mariborske eskomptne banke, ki je pred tedni prešla v slovenske roke in ki deloma finansira imenovano tiskovno podjetje, z vodstvom tiskarne pa nimata niti najmanjših stikov.

— **Terjatve proti dolžnikom v Avstriji.** Pripravlja se organizacija vseh onih naših državljanov, ki imajo zasebno-pravne terjatve proti dolžnikom v Avstriji. Ustanovila se bo zveza interesentov, ki bo enotno in v celoti zastopala naše upnike proti dolžnikom vseh vrst v republiki Avstriji. V poštev prihajajo terjatve vseh vrst tako hranilne vloge, vloge na tekočem računu, vrtnet depotov, zahteve proti poštini hranilnici. V poštev pridejo nadalje tudi zahteve, vsled tega, ker se je omejila lastninska pravica na premešanih ali nepremešanih na ozemlju Avstrije, kakor tudi odškodninski zahtevki za nastalo škodo. V kratkem izide razglas kako in kje bo podati prižadetim strankam svoje prijave. Do tlej pa pozivljamo vse naše jugoslovanske državljane, da opuste sami zase vsak korak in ne dajo nikake dispozicije glede teh svojih terjatev, tudi v primeru ne, če jim prihajajo razni usiljivi pozivi iz Nemške Avstrije.

— **Akademsko društvo jugoslovanskih tehnikov** priredi v soboto, dne 4. in v nedeljo, dne 5. oktobra dopoldne cvetlični dan in veliko ljudsko veselico v zgornjih prostorih Narodnega doma pod pokroviteljstvom gospe županice dr. Tavčarjeve, s sodelovanjem društva »Jugoslovanska žena« in »Odbora za siročad«. Na veselici, ki se prične v nedeljo ob 20. uri, bo sodelovala vojaška godba in še posebej salonski orkester. Za izvrstno zabavo in buffet bo v vsakem oziru preskrbljeno. Na sporedu je tudi srečolov, šaljava pošta, ženitvena posredovalnica, ameriška licitacija itd. Za ples v veliki dvorani bo svirala posebna godba. Ker je čisti dobiček prireditve namenjen tehniški menzi in nujno potrebni strokovni knjižnici in ker so vsi akademiki v Ljubljani sploh, prav brez vsakih podpor in ker bo sicer ravnatelj kolegom radi splošne brezbrčnosti za ljubljansko univerzo, prav kmalu onemogočeno nadaljno študiranje — celo na domači univerzi, je ADJT sklenilo, naj javnost sama presodi te neznosne razmere ljubljanskih akademikov in naj ljudstvo samo odloči, če so bile zahteve po urejeni slovenski univerzi leta 1848, morda bolj upravičene kot danes! Ali naj sramotno priznamo?! — Nikakor! Se je čas! Pomagajte! — ADJT.

— **Odbor jugoslovanske menze na Dunaju** poroča brzoglasno: Dunajska jugoslovanska dijaška menza spriči tehničnih težkoč in pomanjkanja hrane ne more sprejemati novih članov. Dikaj, ki hočejo na Dunaj, naj ne računajo z menzo.

— **Transport visokosolcev.** Ker je transport dne 5. t. m. prenapolnjen, gre v četrtek 9. t. m. tretji transport na Dunaj. Vsi oni dijak, ki se ga udeleže se prosijo, da pošljejo takoj naslove na Vilko Killer, stud. tehn., Kolodvorska ulica 11.

— **Krivičen napad.** »Slovenec« je predčerašnjim z veliko vehemenco napadel ravnatelja Čekovnega urada v Ljubljani dr. M., očitajoč mu celo vrsto grehov. Zdi se nam, da je nam motiv za to napade znan. Izvira namreč iz jeze, ker je nekdo iz Čekovnega urada naročil v »Katoliški tiskarni« tiskovino za 250.000 K v odsotnosti vodje Čekovnega urada, katero naročilo pa je potem ta vodja po svojem povratku moral zgolj iz stvarnih razlogov razveljaviti. Zato ona jeza, zato solze! Da-li pa je pošteno, da se iz dobičkarstva napada poštne narodnega moža in narodnega delavca, to je drugo vprašanje. G. dr. M. je znan kot eden najbolj zavednih in najbolj narodno - odločnih naših uradnikov. Kdor ga pozna za časa njegovega delovanja v Trstu, bo priznal, da je bil na rodnom polju delaven in agilen, kakor nihče izmed njegovih tovarišev. Bil je več let podpredsednik »Slavljanske čitalnice« v Trstu, blaginjak hrvatskega šolskega društva, predsednik odbora za otročji vrtec v Barkovljah, zaupnik političnega društva »Edinosti«, brezplačni učitelj srbo-hrvatskega jezika za mladino v Barkovljah in končno član Narodnega sveta. Dočim so se njegovi stanovski tovariši večinoma bali se kazati kot Slovane, je dr. M. na komerzu v Barkovljah demonstrativno pozdravil dr. Korošca ter naglašal njegove zasluge v borbi za narodno neodvisnost. V najkritičnejšem momentu ob prevratu je prevzel po naročilu Narodnega sveta v Ljubljani vodstvo poštnega ravnateljstva v Trstu ter kot tak vodil ljuto borbo proti Italijanom. Ko so

Italijani zasedli Trst, so ostali na svojih mestih vsi njegovi slovenski stanovski tovariši, samo njega so Italijani odpustili iz službe. Dr. M. je služil več kakor šest let kot poštni komisar za Kranjsko. Njegovo delovanje na Kranjskem je odprta knjiga, in vsi narodni činitelji vedo, da se je izkazal dr. M. v svoji službi kot mož na svojem mestu, ki je povsodi storil svojo narodno dolžnost in se vsikdar kazal kot prepričanega Jugoslavana. Kot izbornega uradnika in zanesljivega našega človeka ga pozna tudi sam dr. Korošec, saj se je on sam izrazil v času, ko je bil dr. M. v kombinaciji za vodja poštnega ravnateljstva v Splitu, da potrebuje takšne sposobne ljudi v Sloveniji in da ga ne pusti oditi v Dalmacijo. Vkljub temu so ga takoj, ko je bil postavljen za vodjo Čekovnega urada v Ljubljani ne kot strankar, marveč kot edini sposoben strokovnjak, začelo blatiti in vpriporila se je ona »tthotapska afera«, ki je povzročala toliko nepotrebnega prahu v slovenski javnosti. In vendar je preiskava v oni aferi dognala njegovo popolno nedolžnost in ugotovila, da je objektivno kriv samo sluga Čekovnega zavoda in to po krivdi železniških in carinarskih organov na kolodvoru. Dokaz, da je izšel vodja Čekovnega urada docela čist iz te afe, je dejstvo, da je takoj na to ministrstvo proglasilo Čekovni urad samostalnim in poverilo nadaljno vodstvo dr. M. Toda ta fiasco obrekovalcem še ni dal miru. Vpriporili so zopet novo afero. Jeli so podtikati dr. M., da deluje za to, da se Čekovni urad premesti v Zagreb? Tudi to podtikanje je krivično. Res je samo to, da je baš dr. M. v svojem članku v zagrebških »Novostih« zastopal mnenje, da spada centralna poštna hranilnica ali na Reko ali v Ljubljano. In prav radi tega članka je bil imenovan gospod napaden v »Obzoru«, da proponira za sedež centralne poštne hranilnice vsa druga mesta, samo Zagreba ne. Vsi napadi glede premestitve Čekovnega urada iz Ljubljane na dr. M. so torej neupravičeni, kar zlasti dokazujejo tudi poročila poslana ministrstvu, v katerih je dr. M. naravnost predlagal, naj se odredi, da pride Banovina pod Čekovni urad v Ljubljani. Čemu se torej tako infamno napada in blati osebo, ki ni ničesar zakrivila? Ako se objektivno stvar presodi, se res mora priti do zaključka, da je povod za napad dalo edino dejstvo, navedeno že zgoraj, da se je brez potrebe oddalo v tiskanje 10 milj. poštinih položnic »Katoliški« to se pravi »Jugoslovanski tiskarni«, kar bi stalo približno 250.000 K, in da bi to naročilo potem ravnatelj dr. M. razveljavil. Vprašamo ali je takšno postopanje pošteno? Sodbo o tej stvari prepuščamo naši javnosti.

— **Ne izvajate!** Ljubljana je brez krompirja, moke in jajec. To se pravi, na trgu ni dobiti ničesar, dasi ima dežela vsega v izobilju. Verižništvo in špekulativstvo ostaja trmasto v svoji samogoltni brezvestnosti. In ljudstvo se razburja huje in huje. Kam naj to privede? Ali so nekateri iz golega pohlepa res že popolnoma ob pamet? Mi svarimo. Ljubljana je navezana na okolico, a tudi okolica brez mesta ne more živeti. Danes meni, jutri tebi! Govori se, da se hoče izpeljati še več tisoč živil iz naše dežele. A v Ljubljani naj požiramo pajčevine? Zagotavljamo: P. t. se bodo globoko vrezali. Naše železnice morajo biti nam v korist, ne v pogubo. In to je poskrbljeno. Pri nas je red, hvala pameti in razsodnosti našega ljudstva, in ta red hočemo ohraniti. Toda na dan s krompirjem, moko in jajci! Trgovci, kramarji, kmetje, ne omadežujte se z očitkom, da ste ljubili bolj zlato teke kot svoje rojake! V interesu našega meščanstva in delavstva apeliramo; v interesu časti in varnosti naših pridelovalcev in prodajalcev svarimo. Bratovsko, a najresneje. **Uradnik.**

— **Popisovanje šoloobvezne mladine.** Mestni magistrat je te dni razposlal na hišne gospodarje vprašalne pole za popis šoloobvezne mladine. Hišni gospodarji ali njih zastopniki so naproseni, da pustijo te pole krožiti pri strankah v hiši. Popisati se morajo vsi šolski otroci v starosti od 6 do 14 let. Pravilno popisane pole je potem vrniti mestnemu magistratu do 10. oktobra 1919. Kdor šoloobveznega otroka prikrije ali pa navede napačne podatke, bo kaznovan. Če šoloobvezen otrok iz tehtnega razloga šole ne more obiskovati, je ta razlog izrecno navesti. Ko so vsi otroci pravilno popisani, naj gospodar polo vrne mestnemu magistratu, opremljeno s podpisom, da ni bila nobena stranka v hiši prezra.

— **Zborovanje beguncev in izselencev.** Kakor že naznanjamo, se vrši v nedeljo, dne 5. t. m. v Ljubljani velik shod beguncev in izselencev. Na tem shodu se bodo obravnavala vsa pereča vprašanja, zlasti pa se bodo položili temelji samostojni organizaciji vseh neodrešenecv širom

Jugoslavije. Ker je potreben temeljit razgovor o vseh zadevah, tako o političnih kakor čisto materijskih, zlasti pa o tem, kako naj seizvršioorganizacija, opozarjamo ponovno vse begunce in izselence, zlasti že obstoječe krajevne in okrajne organizacije, da se za ta dan pripravijo, določijo zaupnike in delegate ter se posvetujejo o posameznih vprašanjih, ki se bodo razpravljala. Podrobna navodila sledijo. Pripravljajni odbor.

— **Sestanek zaupnikov in delegatov** za shod beguncev in izselencev se vrši v soboto, dne 4. t. m. v mali dvorani Narodnega doma ob 8. uri zvečer.

— **Sastanek istarskog odbora.** U petak 3. t. m. obdržavaće se v restoraciji Zlatorog sastanek istarskog odbora. Početak u pol 9. u večer.

— **Srečan stan** je nek list proglasil vžitinske uslužbenke, češ da so edini, ki ne potrebujejo draginskih doklad. Potolaženi naj bodo! Otroške vrtarice, ki so od 1. maja t. l. državne uslužbenke, tudi ne dobe draginske doklade, ker morda tudi lahko žive z 10 K — oziroma še z 6 K na dan. Imamo torej državne vrtarice tudi drugače žive. Se drugače oblačimo in drugače živimo. Ali pa morda tudi nismo »pragmatično« državne uslužbenke.

— **Slovensko planinsko društvo** naznanja, da ima svojo društveno pisarno na Kralja Petra trgu št. 2 (prej Slovenski trg). Uradne ure od 8. do 12. in od 2. do 5. Istotam se vrše vsako sredo (izvzemši praznikov) ob pol 6. seje osrednjega odbora.

— **Planinske kočje.** Slovensko planinsko društvo objavlja, da ostane Aljažev dom v Vratih odprt in oskrbovan do 15. oktobra. Hotel Zlatorog ob Bohinjskem jezeru in turistovski kočja v Kamniški Bistrici ostane odprta in oskrbovana celo leto in tudi čez zimo. Druge planinske kočje so zatvorene. Njih pošet je mogoče le v spremstvu oskrbnika ali poverjenega vodnika ter se je tozadevno obrniti na pisarno osrednjega odbora v Ljubljani, Kralja Petra trg št. 2.

— **Vsem užitniškim uslužbencem v Sloveniji** na znanje. Nove draginske doklade so odklonjene. Zapreka leži v tem, ker pri likvidaciji deželne uprave užitnišča še ni rešena. Upati je namreč, da ob rešitvi te prevzame delegacija financ v Ljubljani užitniške uslužbenke. Odbor društva bo delal na to, da se likvidacija deželne uprave čimprej zaključi. Podrobnejši v listu »Naš Glas«.

— **Prečitane knjige.** Vsi oni, ki lahko pogrešate prečitane knjige, blagovolite jih odstopiti našim vojnim invalidom v Rogaški Slatini. Knjige sprejema pravilništvo vojaškega doma v Rogaški Slatini ter se obenem vsem darovalcem in prijateljem naših invalidov že vnaprej najtoplje zahvaljuje.

— **Angleški tečaj** se vrše: za začetnike v dveh delih: I. del ob pol 6. II. del ob 7. zvečer; oba dela ob ponedeljkih, sredah, petkih. Pričetek: Ponedeljek, 6. okt. Druga, višja stopnja ob torkih, četrkih, sobotah ob pol 6. zvečer. Pričetek torek 7. okt.

— **Brzjavni promet s Poljsko** se je otvoril. Pristojbina za besedo znaša 68 vin., 22.5 para. Poleg redne pristojbine je plačati še pribitek 3 K za vsako brzjavko.

— **Seznam telefonskih naročnikov v Ljubljani.** Poštno ravnateljstvo za slovensko ozemlje v Ljubljani za sedaj še ni v stanu sestaviti in izdati popolnega seznama vseh telefonskih naročnikov v Sloveniji, ker še niso določene končne meje naše države in še ni znano, kateri telefonski uradi bodo še spadali v področje tega ravnateljstva. Pomanjkanje tega seznama povzroča posebno pri ljubljanski telefonski centrali službujočemu osebu težkoče, ker kličejo pogosto telefonski naročniki namesto priklonih števil, imena telefonskih naročnikov. Pogrešajo pa tudi ta seznam telefonski naročniki sami. Radi tega se priobči v ljubljanskih časopisih seznam vseh dosedanjih telefonskih naročnikov v Ljubljani, ter se prositi telefonske naročnike, da se poslužujejo tega seznama ter kličejo, kadar zahtevajo zvezo, vedno le številke dotične telefonske postaje.

— **Posebni osebni vlaki na južni železnici.** Prometne razmere na južni železnici so se zadnji čas vsled občega pomanjkanja, oziroma vsled nezadostne dodatitve premoga tako poslabšale, da trpi že trgovina in industrija. Ni izključeno, da bo ta železnica morala na svojih progah svoj blagovni promet delno omejiti. Uprava južne železnice opozarja zato, da ji v bodoče pri najbolj volji ni mogoče dovoljevati posebnih osebnih vlakov povodov raznih društvenih in sličnih prireditev, kakor je to storila v številnih slučajih tekom prošlega poletja, in da tozadevnih prošni korporaciji ne more nikakor več upoštevati. Kakor hitro bo uprava južne železnice razpolagala z zadostno količino premoga in bodo krite potrebe za vsakdanji osebni in blagovni promet, bo rade volje zopet dovoljevala tudi posebne osebne vlake. To raznim korporacijam in občinstvu v znanje!

— **Cenzura za italijansko pošto.** Na p. št. 1986 IV. armijski oblasti se je ustanovila v Ljubljani vojaška cenzura za pošto, ki prihaja iz Italijanske ter iz ozemlja, ki so ga zasedle italijanske čete. Pri rečni cenzuri se cenzurira tudi vsa pošta, ki je namenjena v zgoraj omenjene kraje.

— **Poštna nabiralnica Kamen** (Koroško), ki je bila pridružena poštneemu uradu Tinje, je zopet začela posloovati in je pridružena poštneemu uradu št. Vid v Podjuni.

— **Nabiralnoj Spodnje Krčanje** in Krčanje, pošta Grebnj (Koroško), sta prešli v našo upravo. Prideljeni sta poštneemu uradu v Grebnju.

— **Pri poštneemu uradu v St. Vidu** nad Ljubljano se je otvorila brzjavna postaja z omejeno dnevno službo.

— **Pri poštneemu uradu Zavrče** se je otvorila telefonska centrala z javno govornico za krajevni in medkrajevni telefonski promet.

— **V Litli** je umrl gosp. dr. J. Jamšek, ondotni odvetnik. Pokojnik je bil dober narodnjak in zvest pristaj naše stranke. V vseh krogih je užival največje simpatije. Političnega gibanja se aktivno ni udeleževal.

— **Celjsko mestno posojilo.** Mestni gerentski svet v Celju je v svoji zadnji seji sklenil najeti posojilo v iznosu 1 milijon kron v svrhu saniranja mestnih financ. Na isti seji se je sklenilo tudi prodati nekaj mestnih posestev, ki nič ne neso in ki jih je nemški občinski zastop nakupil samo zaradi tega, da bi ne prišla v slovenske roke.

— **Z gimnazije v Celju.** Prof. Anton Jeršinič je imenovan ravnateljem državne gimnazije v Celju.

— **Celjske šole,** kakor mestna osnovna šola, meščanska šola in trgovska šola so dobile slovenske napise.

— **Iz Petrovč poročajo,** da je 21. pret. mesca v Nauhofu na Nemškem umrl v celjski okolici znan tovarnar in lastnik rudnika Filip Sonnenberg.

— **Most preko Mure pri Radencih.** Ker je v zadnjem času radj usode Radgona postalo posebno pereče vprašanje ugodne zveze s Prekmurjem, opozarja županstvo v Radencih, da se mora zgradba mostu čez Muro pri Radencih vzeti v resno presojevanje, kajti to ni le gospodarsko, ampak tudi strateško neveljažnega pomena. Razen v Radgoni se vzdržuje zveza s Prekmurjem le s ladjami, katere pa v času povodni in v zimj vedno za delj časa odpojejo. Prekmurje ima v takih slučajih le preko Radgona edino zvezo z nami. V slučaju pa, da Radgona odpade, ali je pa napadena, je Prekmurje od nas popolnoma odrezano. Najvažnejši bi bil popolni prehod pri Radencih, kjer je tu naravno središče in križišče v dobrem stanju se nahajajočih cest in sicer iz Maribora preko Slov. goric v Radence in od tod čez Petanje in Tišine v Mursko Soboto in Belfince; druga iz Radgona v Ljutomer, Ormož, Središče, v Medjimurje in Hrvatsko. Prevoz čez Muro pri Radencih se razvija v poletnem času brez zaprek; spomladi in jeseni, ali sploh če dalj časa dežuje, je pa prevoz le z največjim težkočami mogoč. V hudi zimj je prevoz z ladjo sploh nemogoč. V prvi vrsti bi bilo treba popraviti in dvigniti na obeh straneh Mure dovozne ceste — v celem približno 1 km — kar bi se pa z vojaško pomočjo lahko v najkrajšem času izvedlo, ker je potrebna materialna dovolj na licu mesta. Tudi za zgradbo mostu je dovolj potrebne lesa v bližini. V javnem interesu je, da se možnost izvedbe tega projekta po strokovnih priporočih.

— **Potvarjanje poštinih znamk v Prekmurju.** V Prekmurju so se začele spravljati v promet potvarjene poštne znamke, na katerih so čez sliko natisnile črke: »SHS«. Opozarjamo občinstvo, da se strogo kaznuje ne-le potvarjanje poštinih znamk, ampak tudi njih spravljane v promet. Občinstvo naj v interesu države naznanj ponarejalce in razpečevalce potvarjenih znamk bližnjemu poštneemu uradu ali pa osebam javne varnosti.

— **Umri** je dne 24. septembra na Skaručni gosp. dr. Lovro Sor. Služboval je zadnje čase kot okrajni zdravnik v Kotoru na Hrvaškem. Bodi mu blag spomin!

Kultura.

— **Iz pisarne Narodnega gledališča.** Pri plakatih včerajšnje operne predstave Madame Butterfly se je pripetila neljubna poma, da je bil začetek predstave označen za osmo uro zvečer, mesto za pol osmo. Slavno občinstvo prosimo oprostivte, ker se je to zgodilo brez naše krivde. Kot že objavljeno v vseh ljubljanskih dnevnikih, je začetek vseh predstav v obeh gledališčih zmiral točno ob pol osmi uro zvečer.

— **Obeltnica Mokrancjeve smrti.** Dne 29. septembra je poteklo pet let, odkar je umrl v Skopju glasoviti srbski skladatelj Stevan Mokranjac. Njegovi »Rukoveti narodnih pesmi« zlasti makedonskih so smetza, izpopolnilo narodne duše. Dočim nas narodne pesmi seznanjajo z mišljenjem našega

naroda, nam »rukoveti« kažejo in odpirajo tajne globine narodnega čustvovanja in ritem notranjega življenja. Mokranjac se kot pravi umetnik ni zadovoljil, da bi samo zabeležil melodijo posameznih pesmi, marveč se je ugnobil v harmonijski in ritmični njih značaj in je na temelju globokih študij pldvočil in potrožil izraz in silo teh melodij in motivov. Koncem tega meseca pride beogradska pevska društva veliko svečanost v proslavo pokojnega Mokranjca.

— **Jugoslovanska Njiva br. 38.** Upravo je izšla sa ovim sadržajem: Juraj Demetrovič: Kudi vodi sabotaža reakcije? — Stjepan Slehta: Resumé. — Ivo Maroevič: O socijalnoj ekonomiji. — Dr. Ljudevit Auer: O braku. — Dr. M. G.: Neke nove tekovine na polju zdravstva. — Drugo Miroslavski: Obnova. — A. Z.: Školske knjige. — Vjekoslav Klaić: Hrvatski konservatorij i narodna glazba. — Ant. Dobronić: Ruggero Leoncavallo. — Vladimir V. Janković: Novo pokolenje. — »Jugoslovanska Njiva« izlazi svake subote i stoji na godinu 60 K, pojedini broj 150 K, a naručuje se od uprave Marovska ulica 24.

— **Gledališko društvo na Jesenicah** je med najbolj vztrajno delavnimi in zaslužnimi v Sloveniji. Njegov razvoj pod vodstvom gosp. Spicarja je očividni in vzorno plodonosen. V pretekli sezoni so se društvene predstave vršile v dvorani pri Jeleni na Savi, ki jo je društvo vzelo v najem. To je bila prva sezona, odkar društvo obstoja, da ni bilo odvisno od drugih društev in korporacij. V dneh, ko društvo samo ni imelo predstav, se je dvorana oddajala kinematografu. Jeseniško gledališko društvo je vedno korakalo z duhom časa naprej, zasledovalo je zgodovinske momente in praznovalo vedno med prvimi, časih tudi prvo zgodovinske narodne jubileje. Delalo ni samo zase, ampak podpiralo vsa kulturna stremjenja na dramskem polju.

Širom slovenske domovine je razposlalo repertoar raznim društvom, ki pa, žal, v splošnem niso kazala niti toliko smisla za red, da bi bila vrnila drag material, vsled česar je prišlo društvo ob marsikako dragoceno knjigo. Praznik ujednjenja s Srbijo je praznovalo društvo s slavnostnimi predstavami pri katerih se je uprizarila za veliki zgodovinski moment spisana J. Spicarjeva jugoslovanska pripodoba »Damjanka«. Slavnostni govor pri tej uprizaritvi je govoril gosp. dr. Kozol. Pretečena sezija šteje 28 predstav, največje število, kar jih je doseglo društvo. Bilo bi pa lahko še mnogo več predstav, da dela ni motila španska bolezen, zaradi katere je bilo treba delovanje prekiniti skoro za daljšo dobo. Sezija je podala sledeči repertoar: Cankar: »Pohujšanje v dolini šentflorjanski«, dvakrat; Finžgar: »Veriga«, dvakrat; Gangl: »Sin«, dvakrat; Meško: »Mat«, enkrat in »Na smrt obsojen«, dvakrat; Milčinski: »Volkašin« in »Zolna«; »Brat Sokol«, dvakrat; Spicar: »Na Poljan«, dvakrat in »Damjanka«, petkrat; Stofa: »Na letovišču«, dvakrat; Šubert: »Drama iz 18. stotletja«, dvakrat. Vodstvo je polagalo veliko važnost na slovenske in slovenske komade in se poslužilo le dveh tujih, namreč »Nioba«, ki se je igrala dvakrat, in »Španska muha«, ki se je igrala štirikrat. Gledališko društvo na Jesenicah ima že svoje stalno občinstvo, ki si ga je samo vzgojilo. Da pa smo že od vsega početka delovanja na tem polju na pravi poti, nam spričuje delstvo, da so sedaj celo ljudje, ki so vsako kulturno stremjenje sovražili in naše prosvetne pionirje zmerjali s »frakarskimi« in kapitalističnimi privrski; ljudje, katerih je bila sama telesnost brez vsake najmanjše duševnosti, skušajo po dolgih petnajstih letih capljati daleč za nami. Iz blaginjskega poročila posnemamo sledeče: Prejemki znašajo 26.214 K 38 vin. Izdatki 25.866 K 33 vin., blaginjski vsteti odhodki 348 K 05 vin. V prejemkih vsteti dohodki gledaliških predstav znašajo 22.455 K 64 vin. in v izdatkih vsteti stroški 10.122 K 39 vin. Pasiv društvo nima nobenih. Novi odbor je sestavljen takole: predsednik Spicar; namestnik P. Hlebalna; tajnik Potrat; blaginjski P. Gradišnik; odborniki: J. Cop, G. Vister in V. Zagorski.

Gospodarske vesti.

— **Izpričevala o izvoru blaga** (certificats d'origine) so še vedno potrebna v prometu med Švico in Jugoslavijo. Po poročilih švicarskih listov je blagovnim pošiljkatvam iz Švice v Jugoslavijo priložiti izpričevala o izvoru tudi še vnaprej. Izpričevala izdajajo trgovske zbornice v Švici, poverilo jugoslovanskega poslaštva ni več potrebno.

— **Italijanska poročila služba** za trgovino. V Milanu se snuje posebna naprava, katera bo imela nalogo zbirati v inozemstvu sistematično razne kupcijske informacije, nadalje iskati nova razpečevališča ter dobavne vire za surovine. Vlada in laške zbornice zagotove novemu trgovinskemu institutu letno svojo 4 milijone lir.

— **Praška kreditna banka** povisuje svoj delniški kapital od 50 na 100 milijonov. Pri tej akciji sodeluje francosko - holandska bančna skupina. Z velikim kapitalom bo udeležena Banque de Paris et des Pays Bas (certificats d'origine) so še vedno — Predavanje g. Fr. Dédine. Napovedano predavanje g. Fr. Dédine iz Kijeva se je vršilo 30. p. m. ob precejšnji udeležbi v mali dvorani Narodnega do-

ma. G. predavatelj je govoril uvodoma češki, nato pa čital svoje predavanje v hrvaškem jeziku. Rekel je, da je nameraval čitati slovenski, ali da si ni mogel o pravem času preskrbeti slovenskega prevoda. Vdovljivi motiv predavanja je dokazovanje trditve, da obstoja neka tajna svetovna moč, ki deluje sistematično proti ljudski dobroti, hoteč na ta način zabraniti, da bi si delavske mase pomagale in hoteč jih vsužnjiti velikemu kapitalu. Del evropske inteligence, posebno del mlajše generacije, stoji zavedno ali podzvedno v službi te moči. Veliko kariero v svetovni politiki dosežejo namreč samo oni, ki mislijo in delajo v zmislu internacionalne svetovne moči, vplivajo na pouk v šoli v zmislu, ki je ljudstvu škodljiv in ki vzgaja novo generacijo v realistično-socialističnem svetovnem naziranju. Le tako se morejo razlagati različne prikazni na svetovni pozornosti in dejstva, ki so nam v času ogromnega napredka v tehniki in znanostih popolnoma neumljiva. Tristo let po modrih nasvetih velikega slovanskega pedagoga Jana Amosa Komenskoga se poljedelstvo kljubujoč tem nasvetom do danes v zapadnoevropski šoli še ni uvedlo, tako da 90% naše inteligence nima pojma, kako pride vsakdanji kruh, za kateri dan za dnevom molimo, na naše belopogrbenje mize. In agronomsko naobrazena inteligence? Petdeset let je mirno trpela neracionalno umetno gnojenje po Wagnerjevi metodi; da jugovzhodna Evropa, Rusija, Balkan, Romunija itd. skoraj ne poznajo umetne rastlinske hrane, da s pravno je po Youngu, Thierju in Liebigu znanstveno dokazan njen pomen za zemeljsko produkcijo. Preteklo je kmalu stoletje, ne da bi se bili koristili velike znanstvene iznajdbe. Šele leta 1911. je imel nemški učenjak Franz von Soxhlet poguma razkrinkati Wagnerjevo sleparstvo. Druga kazenska komora deželne sodišča v Darmstadtu je opustila prof. Soxhleta obtožbe obrekovanja z motivacijo, da je moral nastopiti, ko se je bil prepiral, da je Wagnerjeva teorija obli bližnji škodljiva. Posledice Wagnerjeve teorije in njene uporabe v poljedeljski praksi so za človeštvo žalostne, zemeljska produkcija je na celim svetu zelo majhna, posebno v slovenskih deželah, kakor je to razvidno iz sledečih navedb povprečne pšenice, ržene, ječmenove in ovsene žetve za desetletje 1901 do 1910: Rusija 670 kg pro ha, Bolgarija 1030, Francija 1360, Češka 1510, Nemčija 1830, Belgija 2369 in Danska okoli 2500 kg na ha, dočim bi se moglo doseči povsod z lahkoto 3 do 4000 kilogramov. Glavno krivdo na tem ne zadeva edino Nemčijo z njenimi milijardami, marveč tudi splošno evropsko inteligenco, ki deluje bolj za svojo lastno kariero nego za ljudsko dobrobit. Predavatelj dokazuje ogromen pomen angleškega načina vporabljenega umetnih gnojil po J. Bowerju, po kateri se poljega dragocena umetna gnojila v vrstah istočasno s semenom. Umetno gnojenje se je gojilo v Angliji že v periodi 1850 do 1870. Vkljub temu, da se tako gnojenje vporablja že desetletja na Češkem pri sladkorni pesi in v Rusiji pri sladkorni pesi in žitu z najboljšim uspehom, se je v Nemčiji pobilo do izbruha svetovne vojne. Šele tekoma vojne se je postavil na čelu propagande za vsopredno gnojenje prof. Rümcker. Kakor se sleparji poljedelce z Wagnerjem, tako se sleparji delavce sistematično z Marxovim socializmom in jih vede v sužnost

veleindustrije trustov — organiziranih milijard — oziroma, kakor je danes v Rusiji slučaj, v smrt vsled lakote. Ker se Wagnerjevo sleparstvo ne da dalje vzdrževati, se deluje na drug način za zmanjšanje zemeljskega pridelka. V svet se je vrgla baklja anarhije. Vsa zemlja malim posestnikom! Na ta način se hoče iztrgati zemlja iz rok posestnikom kultur, ki pridelujejo že 3 do 4000 kg na ha žita in ga oddajajo malim nepremičnim kmetom, ki bi brez temeljnega znanja, brez strojev in umetnih gnojil mogli pridelovati le 8, 10 ali 12 meter-skih stotov. Pravilna agrarna reforma bi bila sledeča: vpeljati v ljudsko in srednjo šolo pouk o poljedelstvu, v vsakem okrožju ustanoviti vzorno kmetijo kot šolo, v kateri bi izpoznavali 12 do 14 letni dečki in deklice uspehe dobrega dela s stroji. Postavnim potom naj se forsira ustanavljanje zadrug, ki bi imele na razpolago najvažnejše poljedeljske stroje in ki bi organizirale drevninarstvo, čebelarstvo in zbiranje kosti. Ljubljana je dokazala za obravnavano vprašanje popolno zanimanje; predavanja se je udeležil poleg mnogobrojnega občinstva tudi še deželne vlade dr. Brejce.

Najnovejša poročila.

(Naša poročila.)

STOJAN PROTIČ VRNIL MANDAT.

Beograd, 1. oktobra. Popoldne je imel klub radikalne stranke sejo, v kateri je sklenil, da naj vrne Stojan Protič mandat, ako ni mogoče doseči večine, ki bi omogočila delo v parlamentu. Sočasno sta sprejela isti klub tudi Narodni klub in slovenski klerikalci. G. Stojan Protič je odšel okoli 19. ure v dvor in izročil mandat v roke Njegovega Visočanstva prestolonaslednika Aleksandra.

RAZVOJ KRIZE.

Beograd, 1. oktobra. V demokratični zajednici vršila se je včeraj kratka seja, na kateri se je razpravljalo o politični situaciji. Situacija je sedaj bolj jasna nego kdaj prej. Pokazala se je nemogočnost, da stvorijo radikalci z Narodnim klubom in slovenskimi klerikalci vlado. Pokazalo se je tudi to, da so bili računi gg. Protič — Laginja in Korošec slabi, ko so vse do danes trdili, da imajo za seboj večino in kvorum. Njihov račun je bil osnovan tudi na sodelovanju Črnogorcev, ali — račun brez krčmarja. Facit njihovega poskusa sestaviti vlado, ki bi mogla stopiti pred parlament, je ta, da si niso mogli pridobiti niti toliko glasov, da bi mogli računati na večino, a o kvorumu ne more biti sploh govora. Tako je izrazu včerajšnja veselja sledila danes katastrofa njihove politične kombinacije. G. Protič ima samo eno zaslugo, da je vsaj brez odlašanja izvajal konsekvence in vrnil svoj mandat v roke prestolonaslednika. V parlamentarnih krogih se je še popoldne vzdrževala vest, da g. Protič za nikakoli ceno ne vrne mandata. Vsled tega je katastrofa njih kombinacije izjavila precejšnjo senzacijo. Včeraj se je povsod z velikim zanimanjem razpravljalo, kaj bo sedaj. Prevladuje mnenje, da se mandat vrne demokratični zajednici, ki bo iskala predvsem sporazuma z Narodnim klubom in izvedla na ta način deželo iz težke krize ne menjajoč osnovne svojega programa. Drugo mišljenje je, da se pokliče v vlado nevtralna ose-

ba za sestavo kabineta. Gotovo je to, da se rešitev krize ne more in ne more in ne sme več zavlačevati.

Beograd, 1. oktobra. G. Protič je baziral svojo kombinacijo tudi na račun, da mu bodo gotovo pomagali Črnogorci. Ta račun se je izkazal popolnoma izgrešen. Danes popoldne je narodni poslanec Daković v imenu Črnogorcev izjavil g. Protiču decidirano, da Črnogorci ne vstopijo v kabinete ter da tudi ne glasujejo za vlado, ki ima povsem reakcionaren značaj.

PROTIČEVI NAPADI NA PRIBIČEVIČA IN DR. KRAMERJA.

Beograd, 1. oktobra. G. Protič je objavila danes izjavo, ki ima biti nekaj odgovor na zahtevo Demokratske zajednice, da da satisfakcijo za včerajšnje žalitev g. Pribičevića. V svoji izjavi trdi g. Protič iznova, da dirigirata Pribičević in Kramer vse novine Demokratske zajednice in da vsled tega nosita odgovornost za vse, kar te novine pišejo. Ker gg. Kramer in Pribičević nista javno obsodila člankov »Slovenskega Naroda«, oziroma »Riječi SHS«, smatra g. Protič pod svojo častjo, da bi jima podal roko. Kakor izve vaš dopisnik, je razburjenje g. Protiča povsem odveč. Trezni elementi v radikalnem klubu priznavajo, da je bedarija delati vodje Demokratske zajednice odgovorne za vsak članek naših novin. Izvestno razburjenje v radikalnem klubu povzročalo slovenski klerikalci, ki neprestano intrigujejo proti posrednim osebam Demokratske zajednice. Tako n. pr. trdijo, da je gotova stvar, da je članek v »Slovenskem Narodu« napisal sam minister Kramer in da ga je razven tega tudi sam telefoniral v Ljubljano. Klerikalci so pred nekoliko dnevi širili tudi to vest, da je med ministrom Kramerjem in predsednikom izvrševalnega odbora demokratske stranke dr. Tavčarjem nastal oster spor, radi katerega se slovenski člani Demokratske zajednice razcepili v dve frakciji. Osebnih napadov na ministra Kramerja v radikalni »Tribuni«, ki je včeraj Kramerja proglasila za zaveznika znanega Gustinčiča in Radica, so tudi delo slovenskih klerikalcev.

Vesti LDU.

IZ DR. BENEŠEVEGA EKSPOEZJA. LDU. Praga, 1. oktobra. Čehoslovski tiskovni urad objavlja nadaljnji izveček deloma že priobčenega ekspozija zunanega ministra dr. Beneša: Izveček se glasi: Vsa naša revolucionarna akcija se je opirala na ime in avtoriteto našega predsednika Masaryka. On je imel takoj izza početka široko evropsko obzornje v dobri, ko so bile v socialnem oziru vse države omajane. Imel je avtoriteto velikega Slovana. Njegova avtoriteta nas je vodila k zmagi. Danes je naše življenje odkrito svetovni zgodovini. Kar bomo prejeli, bo edino naše delo. Poleg velikega bloka alijanziranih držav stojita pred nami dva druga velika bloka; to je na eni strani germanski, na drugi strani pa ruski. Smernica naše politike napram tema dvema blokoma se danes še ne da določiti. Naše razmerje do Rusije je pomembno, je življenjski program za nas. Razmere v Rusiji še dolgo ne bodo urejene. Razmere so se izpremenile, toda naša politika ne kaže nobene izpremembe. Tudi danes stremimo po tem, da obnovimo naše razmerje do Rusije po starih petih letih. Tudi moramo biti naši odnosi na pram Italiji dobri, vendar pa mora

ostati naše dobro politično razmerje do prijateljskih Jugoslovancev nedotaknjeno. Pravtako se morajo razviti naši odnosi do Rumunov in Poljakov. Vpoštevati bomo morali oprezo in pozornost smernice napram Dunaju in Budimpešti. Kakor vedno, je stala Francija ob naši strani. Mirovna konferenca je sklenila, da smemo imeti v Pragi luko za več ladij, ki bodo tam vsidrane. Danes se moremo voziti po morju s svojo češko — slovaško zastavo. Mirovna pogodba nam zavaruje tudi del ladijskega prostora, razdeljenega med alijanzci, ki je zasidran v Hamburgu. Zahtevati moramo, da dobimo posestno stanje v Hamburgu, na vzhodu in v kakšni luki Črne morja. Kar se tiče železnice, so razmere za nas enako ugodne. — Obžalujemo, da se nam ni posrečilo dobiti koridor z Jugoslavijo. Ko pa tega nismo dosegli, smo stremili po odškodovanju drugod. S sodelovanjem Francije in Anglije imamo pravico do zgradbe sekundarne železnice od Bratislave do Velike Kaniže, ki nas bo zvezala z Jugoslavijo, z Beogradom in eventualno s Trstom. Tudi tukaj bomo obratovali s svojimi vlaki in svojim osebjem. Se poslednji trenutek se nam je posrečilo pridobiti pravico do lastnih brzobajev in telefonskih prog na ogrski in avstrijski zemlji. Menim tudi, da bo v kratkem sklenjena carinska pogodba s Francijo in da nam bo dala Francija vse ugodnosti, kakor drugim entitnim državam. Francija ni marala od nas nobene odškodnine. Drugo vprašanje je bilo, kako bomo udeleženi pri finančnih bremenih Avstrije. Tu smo skupno z Jugoslovanci, Rumuni in Poljaki izjavili, da se pri vojnih dolgovih Avstrije ne bomo udeležili. Kar se tiče predvojnih dolgov, gre za ključ, po katerem jih bomo plačali. Mi, Jugoslovanci, Rumuni in Poljaki smo se po dolgem boju odločili za dve načeli. 1. da se morajo predvojni dolgov po razmerah osebnega dohodka davka iz let 1911 do 1913 porazdeliti 2. primerno z današnjimi neposrednimi davki. Nadalje smo dosegli, da more mednarodno razsodišče reklamirati umetnine, odpelnice iz kraljevega gradu v Pragi na Dunaj ali kam drugam. Mi smo izvozna država par excellence. Kdor rad dela, se mu ni treba bati. Z veseljem nas navdaja, da moremo svojo energijo porabiti za to, da tudi v novem položaju dokazemo, da je Čehoslovaški narod vreden svobode, ki si jo je priboril po tako dolgem času. (Viharno odobravanje in ploskanje.) Prihodnja seja danes.

Društvene vesti in prireditve.

— Plesni večer v Narodnem domu. Združenje gledaliških igralcev v kraljestvu SHS. priredi v soboto 4. t. m. v vseh gorenjih prostorih Narodnega doma plesni večer. Sodeluje garnizijska godba. Srečolov, šaljiva pošta itd. Ples v veliki dvorani. Slavno poljiško ravnateljstvo je podaljšalo policijsko uro izjemoma do 4. zjutraj.

— Člani pevskega zbora ZJZ. In Zveze poštne organizacije se vabijo da se vdeležijo v četrtek ob 8. uri zvečer polnoštevno pevske vaje. Volji se bode tudi nov odbor. Novi pevci dobrodošli. Pevovodja.

— »Društvo državnih računskih uradnikov za Slovenijo« vabi svoje člane, njih svoje in prijatelje na priateljski večer, ki se vrši v soboto 4. t. m. ob 20. uri v salonu pri »Mraku« na Ritski cesti. Pridite polnoštevilno! — Odbor.

— Filatelistični klub — sedaj podružnica »hrvatskega filatel. društva« — za Slovenijo vabi svoje člane na sestanek, ki se vrši v soboto, dne 4. oktobra ob 8. uri zvečer v restavraciji hotela »Union«, soba »v rožah«. Razdelitev raznih Jugoslovanskih znamk. — Odbor.

— Organizacija vojnih invalidov za Slovensko ozemlje, priredi dne 5. oktobra 1919. v prostorih »Mestni dom« v Ljubljani ustanovni občni zbor, k katerim imajo vstop vojni in delavski invalidi, kakor vojne vdove, srote, in matere nezakonskih otrok. Občni zbor se vrši ob 9. uri popoldne. V soboto dne 4. okt. 1919. zvečer ob 7. uri, se vrši istem prostoru javni invalidni shod, k katerem pa ima vsakdo vstop. Dnevni red za zborovanje bode razvoden na plakatih. K objini udeležbi vabi Odbor centrale.

— Zveza trgovskih sotrudnikov v Celju priredi v soboto 4. vinotoka v veliki dvorani Narodnega doma točno ob 20. zabavni večer s petjem, godbo in plesom, in prid trgovskih sotrudnikov invalidov. Za jed in pijačo skrbi g. Černe.

— Zveza industrijcev na slovenskem ozemlju kraljevstva Srbov, Hrvatov in Slovencev. V smislu številnih izjav svojih članov osnuje Zveza industrijcev v svojem področju odsek elektraren in elektriške industrije, kojega ustanovni sestanek se vrši v četrtek, dne 9. oktobra t. l. ob 11. uri popoldne v dvorani mestnega magistrata ljubljanskega. Zveza industrijcev si usloja vpludno vabiti vas, da se tega sestanka zanesljivo udeležite. Med važne naloge odseka elektraren in elektriške industrije spadajo priprave za nove zakone o proizvajanju, razpeljavi in uporabi elektrike. Nadalje je predmet posvetovanju obdajanje elektrike in posebej elektriške razsvetljave, pri čemur opozarja na izredno visoko obdajanje slednje, ki jo naznanja novi državni proračun. Obtem želijo prizadeta podjetja organizacijo v svrhu skupne preskrbe s potrebščinami. Vabljeni interesi se prosijo, da pripravijo gradivo in konkretne predloge. Zveza industrijcev si izprosi za sestanek udeležbo deželne vlade in avtonomnih oblastev in povabi tudi interese iz sosedne Hrvatske. Sestanku se predla-ga dnevni red: 1. Zakonodaja o elektriki (referat in volitev pododseka), 2. Carina in davki. 3. Vodne sile in elektrifikacije dežele in države. 4. Začasna preskrba s potrebščinami (organizacija). — D. Hribar, I. r. — Šuklje, I. r.

Aprovizacija.

— Aprovizacija. Dne 3. t. m. (v petek) se bo prodajalo na prosti stojnici zdravo in vžitno meso v sli zaklane krave. Cena 1 kg 7 kron.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar.

Lasina in tisk »Narodne tiskarne«.

3 bilijardne mize s kjeji in kroglijami ima naprodaj M. Pippan, Maribor, Grajska ulica 8. 9772

20 vagonov ječmena naprodaj franko Ljubljana, Celje — Maribor. Breznik in drug Celje. 9798

Sokolski krog, ječmena naprodaj franko Ljubljana, Celje — Maribor. Breznik in drug Celje. 9798

Išče se mlinar, trezen, starejši, lahko oženjen, a če mogoče brez otrok. Ponudbe na: Nando Rož, Brastnik ob Savi. 9780

Majhno posestvo v predmestju Radovljice se odda v najem. Natančnejše pizviedbe pri I. Debeljak, Ljubljana, Gradišče 14. 9778

Malo posestvo v Ljubljanski okolici s popolnoma hišo in gospodarskim poslopjem se prodaja. Polizve se: Resljeva cesta št. 20. 9792

Sprejme se popolnoma vešt in sposoben delovodja pri večjem podjetju za izdelovanje mila. Pisemne ponudbe na upr. Sl. Nar. pod. Mito/9796.

Konjček-pony, zelo krotak, se z vso opremo vadi preseljuje takoj prodaja. Jeranova ulica 15, Ljubljana, Trnovo. 9787

Iščem izdelovatelje lesenih čevljev eventualno prodam večjo množico moških lesenih podkovanih podlatov. Ponudbe: Prkovič, Stritarjeva ulica 7, dvorišče. 9777

2 dobro ohranjeni železniški sobni peti se kupijo. Ponudbe na Jugoslovansko industrijo oja in barv tovarni Dol pri Ljubljani. 9783

Svrdlar (Bohrmeister). Trajimo vrzno go razumije u samostojno duboko benjenje tla za strojem. Ponudbe sa osonkom plače i svjedodžbom o dosedanjij praksi poslati na Hrvatski zemaljski banji d. d. podružnica Crikvenica. 9688

Slovenščina se poučuje za 2—3 udeležnike. Vprašati na Realski cesti 1/II. 9770

Podučuje se klavir. Naslov pove upr. »Slovenskega Naroda«. 9773

Akademik sprejme gimnazijca v inštrukcijo. Pisemne ponudbe pod »Akademik/9788 na upravništvo »Slov. Naroda«. 9788

Lepa železna otroška postelja z žimzom prodaja. Vrhovčeva ulica št. 9/I. levo. 9770

Prodajam lepe bele prevleke ter bele namizne prte s prtiči. Zatiška ul. 1/I. levo v soboto od 2 — 4 pop. 9802

Prodaja se tehnična, dvigne 600 — 800 kg ter železen rezervar, 1 m³ vsebine. Dunajska cesta 10, trgovina. 9801

Vreče iz jute rabljene, u verna dobrom stanju, za brašno, žito, semenje i in svrhe prodaje firma Pavso Weiss, Ilica 21, Zagreb. 9785

Očener, ki bi bil v oskrbi staršev, se takoj sprejema proti primerni odškodnini, v trgovini Schwab & Bisjak, Dvorni trg 4. 9775

Išče se hrana in stanovanje za dnešolca. Ponudbe na poštni predal št. Celje. 9771

Išče se stanovanje z 2—3 elegantnimi sobami, po možnosti s toplo vodo, v bližini v srednjem mestu. Časne ponudbe na naslov: Beti Sica, soba št. 7. 9790

Zanimiva ponudba! Vsiokolič, ki doje štodje, želi radi posejati žemice skupaj v korespondenčno zvezo s gospodini ali mlado vdovo v starosti 35—40 let. Časni ponudbe s sliko sa katere vrtništ in tajnost se jamči pod Vojni kodeks/9776 na uprav. Slov. Naroda. 9776

Išče se bolj priletna, poštna deklaracija, ki bi znala kuhati priprosto domačo hrano. Mirje št. 2/4. 9694

Sprejemam takoj trgovske sotrudnike oziroma sotrudnice mešane stroke in kontoristino. And. Elsbacher, Laško. 9672

Tesarji kakor tudi več učencev se sprejmejo proti dobremu plačilu v trajno delo. Anton Steiner, mestni tovarniški mojster, Ljubljana, Jeranova ulica št. 13. 4844

Strešne lepenke 4320 m² se nujno potrebuje. Dalje 100 kg katrana (Teer) in 50 zavojev pripadajočih žebeljev. Ponudbe pod »lepenka/9744« na uprav. Slov. Naroda. 9744

Beguner, bivši častnik, sedaj vojaščin, prost, išče mesto kontorista, najraje v Ljubljani. Nastopi lahko takoj. Dopisi pod »Beguner« na upr. Sl. Naroda. 9781

Oddam stanovanje z dvema sobama in prtičniki v Ljubljanskem predmestju poleg elektr. železnice. Pisemne ponudbe pod šifro »Stanovanje takoj/9791 na upravništvo »Slov. Naroda«. 9791

Premogovnik z 8 rudoslednimi dovoljenji (več vagonov se ga je že nakopalo) je radi nujnega odstopovanja pečen napredaj. Vzorec premoga in nadaljnja pojasnila pri Breznik in drug, Celje, Dolgopole 1. 9778

Kaplin elektromagnet za 1 cil. motor s palbo na elektr. svečo. Ponudbe oziroma naslov do 3. oktobra t. l. na J. P. M./9790 na upravništvo »Slov. Naroda«. 9789

Spalne in jedilne sobe kuhinjske opreme, postelje, spodnje in vrhne modroce, umivalnice, vsakovrste omare, mize in stole iz trdega in mehkega lesa priporočata Brata Sever, založba poljska in tovarniška delavnica. Ljubljana, Kolizej Vahinca na ogled. 9277

Proda se 50 vagonov kostanjevih drv za izžemek za usnje (Lederextrakt) Kolo-dvorska ulica 31, Marija Srebotnjak. 9737

TRSTJE (štore) se dobi v vsaki množini. Jeranova ulica št. 11. 6368

Skladišče lokal event. za novo leto. Ponudbe pod »Skladišče« na Anonini zavod

Drago Beseljak Ljubljana, Cantarjevo nabr. 5. 9800

KORUZO, moko, oves, pšenico in vse druge deželne pridelke dobavljamo na vagoni i. s. franko na vsako železniško postajo. Zdravo blago! Zahtevajte ponudbo! Prevzemamo zastopstva za vse predmete, ki niso uvedeni v Hrvatski. Sprejemamo vse vrste blaga v komisionalno prodajo. M. Surjak in drug, Zagreb, Gunduličeva ul. 58. 9642

Proda se 50 do 80 vagonov bukovega oglja. Kolo-dvorska ulica 31, Marija Srebotnjak. 9736

Koncipijenta sprejemam takoj. Plača po dogovoru. — Prosim ponudb. Dr. Franjo Lipold, odvetnik, Maribor, Marijina ul. 10.

Žagana drva se zopet dobe v vsaki množini Kolo-dvorska ulica 31, Marija Srebotnjak. 9735

Krompir pšenico, rž, oves, fižol i. t. d. prodaja na debelo po ugodnih cenah. Frano Majdič, Kranj trgovina z deželni-mi pridelki. 9311

Najsigurnejša in najdojlikanosnejša naložitev kapitala Proda se nemškoavstrijski patent zadevajoč novo moderno cestnoprometno sredstvo. Dopisi se prosijo pod »Cestni promet« na ANONČNO EKSP. 9603

AL. Matelič, Ljubljana

Preprodajalci! cigaretnega papirja Golub, Rally, Club Patent in raznih drugih vrst, cigaretnih tuljcev, kreme in laštja (biksa) za devije, toaletnega mila, papirnatega blaga kakor pisarnega papirja v mapah, papirja za police, svilenega papirja ter raznega drugega blaga do-bite po nizkih cenah pri firmi Mahler & Oplatica, Zagreb, Jelčićev trg 23. po-leg (Narodne kavarne.) 9603

Proda se 50 do 80 vagonov bukovega oglja. Kolo-dvorska ulica 31, Marija Srebotnjak. 9736

Seznam telefonskih naročnikov v Ljubljani.

353 Amerikanska komisija, glavna pošta.
373 Amerikanska komisija, glav. kolodvor.
174 Anončna ekspedija, reklamni zavod, Al. Matelič, Kongresni trg 3.
10 Avstro-ogrška banka, Knaflijeva ulica 5.
126 Dr. Ažman Josip in dr. Kuhelj Karel, Dunajska cesta 6.
155 Dr. Ažman Josip in dr. Kuhelj Karel, Selenburgova ulica 7.
266 Bahovec J., tovarna lesnih izdelkov in vpojenega pohištva na Duplici pri Kamniku; pisarna Kersnikova ulica 7.
366 Balkan, špeditijska in komisijska družba, Dunajska cesta 33.
176 Banka »Slavija«, Gosposvetska ulica 20.
2 Dr. Benkovič Ivo, pisarna.
162 Blaznica, Studenec.
119 Blaznikovi nasled., tiskarna, Breg 12.
147 Bollaffio & Sinora, zaloga vina, Šiška.
307 Bonač Ivan sin, kartonažna tovarna, Čopova ulica 16.
222 Bonač Ivan, knjigovodnica, Selenburgova ulica.
118 »Croatia«, gozdna industrijska delniška družba v Zagrebu, Gosposvetska cesta 2.
170 Černe Ivan, tovarna pohištva, Št. Vid.
76 Černe Ivan, zaloga pohištva, Dunajska cesta.
37 Dr. Černe Ivan, gospodarska pisarna, Miklošičeva ulica 6.
104 Češka industrijska banka.
255 Delavsko konsumno društvo, Kongresni trg 2.
313 Derenda Fran, Emonska cesta 8.
Deželna vlada:
a) Predsedstvo:
358 Predsednik.
254 Podpredsednik.
350 Dopisni urad, prof. Kobal.
134, 138, 227 Dopisni urad.
175 Poveljstvo drugega vojne okrožja (Kazina).
105 Kmetijska družba, Turjaški trg 3.
28 Oddelek za kmetijstvo, knjigovodstvo.
112 Sanitetni oddelek, Erjavčeva cesta 13.
132 »Uradni List«, tiskarna Kleinmayer in Bamberg.
b) Delegacije centralnih uradov v Beogradu:
308 Poverjenik financa za Sloveniju i Istru.
43, 46, 74, 275 in 325 Ravnateljstvo državnih železnic, mestni licej.
168 Ravnatelj državnih železnic.
323 Odsek za vzdrževanje železnic, Knaflijeva ulica 2.
301 Komisariat ministarstva saobraćaja.
337 in 363 Obratno nadzorništvo južne železnice.
216 Privatna družba južne železnice, skladišče.
234 Prometni inšpektorat južne železnice, kurilnica.
61 Poštno ravnateljstvo, Lingarjeva ul. 1.
143 in 154 Poštna hranilnica, čekovni urad, Beethovnova ulica.
177 Poverjenik za prehrano, vladna palača.
164 Vnovčevalnica za živino in mast, Zeleni hrib.
42 Dobavitelj kladne živine, Turjaški trg.
163 Kranjsko deželno mesto za vnovčevanje živine, vladna palača.
243a Žitni zavod, Vodnikov trg.
133 Trgovska obrtna zbornica, Beethovnova ulica 10.
251 Zavod za pospeševanje obrti, Dunajska cesta 22.
235 Vrhovni rudarski urad, Resljeva cesta 3.
140b Centralna uprava za trgovački promet.
c) Drugi državni uradi:
347 Državna žrebnica, Selo.
343 Obratni urad državnih montanističnih obratov, Stari trg 11.
d) Avtonomna poverjenikstva:
153 Poverjenik za notranje zadeve.
20 Poverjenik za notranje zadeve.
128 Knjigovodstvo.
309 Politijsko ravnateljstvo.
310 Politijska stražnica.
221 Oddelek za uk in bogočastje, Erjavčeva cesta 13.
320 in 340 Poverjenikstvo za pravosodje, sodna palača, Kralja Petra trg.

zveže s sledečimi postranskimi postajami:
I. Poverjenikstvo za pravosodje:
a) poverjenik;
b) oddelek za zakonodajo;
c) oddelek za osebne in kaz. zadeve;
d) tajništvo in oddelek za gospodarstvo, finančne in račun. zadeve;
II. višje deželno sodišče:
d) predsednik;
e) podpredsednik;
f) predsedstveni tajnik;
g) računski oddelek;
h) predsedstvena pisarna in pisarniško vodstvo;
i) centralna knjižnica;
III. deželno sodišče:
j) predsednik;
k) podpredsednik;
l) preiskovalni sodniki in kazenski oddelki;
m) civilni oddelki in trgovski vpisnik;
n) pisarniško vodstvo in denarna knjižnica;
IV. okrajno sodišče:
o) predstojnik okrajnega sodišča;
p) okrajno sodišče, izvršilni in dostavljalni oddelek;
V. višje državno pravdnikstvo:
r) višji državni pravdnik;
VI. državno pravdnikstvo:
s) pravi državni pravdnik;
t) pisarna in kazenski register;
VII. jetnišnica:
u) jetniško upraviteljstvo.
v) ravnatelj jetnišnice;
w) policijsko ravnateljstvo, Bleiweisova cesta 22.
121 Poverjenikstvo za socialno skrb, deželni dvorec.
361 Komisija za mirovno konferenco, dr. Vodopivec, Bleiweisova cesta 40.
249 Državna posredovalnica za delo.
345 Obrtni nadzornik, Bleiweisova c. 15.
140 Poverjenikstvo za javna dela in obrt.
321 Stavbni oddelek, Turjaški trg 1.
5 Premogovna razdeljevalnica.
271 Gozdarski oddelek, Kongresni trg 13.
c) Druge oblasti in komisije:
47 Komisija za začasno vodstvo in likvidacijo kranjske deželne uprave.
236 Pokrajinski odsek za zasedeno ozemlje, Dunajska cesta 31.
151 Deželni odbor; dr. Tavčar, dr. Triller.
30 Deželna bolnica, Poljanski nasip.
231 Deželno gledališče.
378 Domobranska vojašnica (stara) jugoslovanski gorski strelski polk št. 2.
306 Dramsko gledališče.
31 Prislina delavnica, Vodmat 93.
166 Električna cestna železnica, Zaloška cesta.
141 Elizabetni sanatorij, Zrinskega cesta 2.
206 Dr. Fetič Oton, odvetnik, Sodna ulica 11.
341 Francoska komisija, mestni licej.
209 Gasilna in reševalna postaja, »Mestni dom«.
329 Geršak M. & Ko., Kongresni trg 10.
107 Globočnik Ivan, Metelkova ulica 3.
49 Golob Franc, trgovina z železnico, Wolfova ulica 8.
137 Gospodarska Zveza, Dunajska cesta 29.
51 Gričar & Mejač, Prešernova ulica 9.
45 Hotel »Slona«.
26 Hotel »Union«.
205 Hribar Dragotin, tovarna pletenin, Zaloška cesta 14.
48 Hrovatin Maks, tiskarna, Wolfova ulica 12.
33 Hudovernik Aleksander, notar, Sodna ulica 6.
243b »Impex«, importna in eksportna družba.
365 Invalidni oddelek v obrtni soli, Aškerčeva ulica.
159 in 257 Jadranska banka, podružnica v Ljubljani.
7 Jelačin Ivan, trgovec, a) Emonska cesta 2, b) Čopova cesta 10, c) Glinčeva 3.
44 »Jugoslavija«, upravništvo, Marijin trg 8.
360 »Jugoslavija«, uredništvo, Stari trg 19.

123 Jugoslovanska demokratska stranka, Narodni dom.
54 Jugoslovanski kreditni zavod, Wolfova ulica 1, Marijin trg 8.
18 Kavarna »Evropa«, Tonejc A.
335 Kavarna »Zvezda«.
351 Kemična tovarna, Moste.
319 Kmet & Komp., Gosposvetska cesta 8.
65 Kmetiška posojilnica ljubljanske okolice, Dunajska cesta 8.
260 Dr. Knaflič Vladimir, urednik, Nunska ulica 21.
80 Knez J., trgovina z deželnimi pridelki in valjčni mlin, Gosposvetska cesta 3.
24 Kokalj Rudolf, trgovec, Prešernova ulica 54/1.
356 Kolinska tovarna, Martinova cesta.
63 Kolodvor, glavni.
168 Kolodvor, državni.
210 Kozina Peter & Komp., zaloga čevljev, Breg 20.
158 Korenčan Ivan (vila Kredarica).
262 Korenčan Ivan (trgovina), Stari trg 5.
136 Dr. Korun Milan, odvetnik, Knaflijeva ulica 4.
88 Dr. Kramer Alb., minister, Knaflijeva ulica 5.
173 Kranjska deželna banka, Gosposka ulica 12.
40 Kreditni zavod za trgovino in obrt, podružnica, Prešernova ulica 50.
229 Kršper Anton, Sritarjeva ulica 3.
263 Kršper Anton, Dunajska cesta 33.
161 »Leoninum«, sanatorij, Zaloška c. 11.
41 Lilleg Alojzij, Bleiweisova cesta 25.
261 Ljubljanska kreditna banka, na vogalu Sritarjeve ulice in Pred škofijo.
228 Ljudska posojilnica, Miklošičeva u. 8.
17 Dr. Majaron Danilo, odvetnik.
35 Mayer & Komp., Sritarjeva ulica.
Mestni magistrat:
12 Mestni magistrat.
241 Mestni župan.
332 Mestni hlevi na Kodeljevem.
16 Mestna hranilnica, Prešernova ulica 3.
101 Mestna klavnica, Mesarska ulica 1.
15 Mestni pogrebni zavod.
25 Mestna policijska straža.
253 Mestna plinarna.
69 Mestni stavbni urad, Lingarjeva ul. 1.
242 Mestni tržni nadzornik, Ribnikar Adolf, Cankarjevo nabrežje 1.
6 Mestni tržni urad.
144 Mestni zavod in elektrarna.
149 Meini Julius, Selenburgova ulica 7.
233 Mencinger T., trgovina s špecerijskim blagom: a) Resljeva cesta 3, b) Martinova cesta 10.
223 Mlekarska zveza, Dunajska, cesta 33.
169 Naglas J. J., tovarna pohištva, Kongresni trg 12.
90 »Narodna tiskarna«, Knaflijeva ulica 5.
339 Narodni dom.
19 Narodni svet, Franciščanska ulica 2.
131 Novaković (brata), Gosposvetska cesta Kolizej.
218 Dr. Novak Fran, odvetnik, Dalmatinova ulica 3.
317 Občinski urad na Viču.
327 Okrajno glavarstvo, Hrenova ulica 4.
129 Orožniško poveljstvo, višje, Bleiweisova cesta 3.
226 Orožniška postaja, okrajna, Bleiweisova cesta 1.
304 Dr. Papež, vodja deželnega sodišča, stanovanje, Nunska ulica 21.
167 Papirnica, Vevče.
57 Dr. Pegan Vladislav, odvetnik, Dunajska cesta 32.
252 Petričič Vaso nasl., Ivan Samec, Mestni trg 21.
311 Pivovarna Union, Spodnja Šiška.
364 Pirc Gustav, ravnatelj kmetijske družbe, Pokopališka ulica 4.
38 Dr. Pirc M., odvetnik, Sodna ulica.
334 Podkovska šola, Poljanska cesta 59.
220 Dr. Požgajnik Josip, Trg kralja Petra 8.
125 Polak Karel, Erjavčeva cesta 14.
207 Potak Karel, tovarna usnja in usnatihi izdelki, centrala Dunajska cesta 19, tovarna Sv. Petra cesta 72.
127 Ponovič Janko, trgovina z živino, Bleiweisova cesta 32.
130 Predovič Elija, trgovec z živino, Ambrožev trg 7.
Poštno in brzojavno ravnateljstvo:
8 Dr. Debelak, direktor pošte in brzojave za Slovenijo.

61 Ravnateljstvo, Lingarjeva ulica 1, I. in IV. oddelek.
139 V. oddelek, dr. Janžekovič, Beethovnova ulica.
154 II. in III. oddelek, Beethovnova ulica.
156 VIII. oddelek, in telef. račun. oddelek, glavna pošta.
32 Stavbni svetnik inž. Lavrenčič Ernest, stanovanje.
258 Tehnični oddelek, glavna pošta.
124 Računski oddelek na Vrtači.
150 Poštno strok. rač. odd., semenišče.
160 Vzdrževalni odsek za brzojav in telefon, glavna pošta.
239 Vzdrževalni odsek, v. p. oficijal Potočar, glavna pošta.
172 Poštni ekonomat, Kongresni trg.
269 Brzojavno skladišče.
110 Mehaniki, glavna pošta.
143 in 154 Poštna hranilnica, ček. urad.
Poštni urad Ljubljana I.
148 Predstojnik.
152 Poštna blagajna.
211 Pisemska pošta.
215 Oddaja pisemske pošte.
213 Blagovna pošta.
201 Brzojavni oddelek.
109 Kontrolna miza pri telef. centrali.
122 Javna govorilnica.
112 Poštni urad Ljubljana II.
60 Ranzinger R., prevaževalnica, Cesta na južno železnico 7.
333 Ravnateljstvo državne višje realke, Vegova ulica 4.
204 Dr. Ravnljar Vladimir, poverjenik za pravosodje.
268 Ravtar Mihael, Jurčičev trg 3.
266 Remec Vladimir, inž.
56 Rohrmann V. H., trgovina z deželnimi pridelki, Sv. Petra nasip 27.
232 Rojina Anton, mizarstvo, Kolodvorska ulica 8.
71 Rosner M. & Komp., Celovška c. 73.
135 Dr. Rus Mavrič, zdravnik, Gosposvetska cesta 5.
9 Samassa Maks, livarna.
252 Samec Ivan, Vasa Petričiča nasl.
303 »Sava«, lesna trgovska industrijska družba z o. z., Beethovnova ulica 10.
318 Sark Fran, Gosposvetska cesta 13.
374 Scagnetti V., stavbno podjetje, Cesta na Rudolfovo železnico.
240 Seidl Jožef, okrajni načelnik, Celovška cesta 2, Šiška.
316 Sever & Komp., Wolfova ulica 12.
102 Siemens - Schuckert - Werke, Resljeva cesta 12.
146 Slovenska eskomptna banka, Selenburgova ulica 1.
50 »Slovenec« in »Domoljub«, uredništvo, Kopitarjeva ulica 6.
328 »Slovenec«, upravništvo, Kopitarjeva ulica.
34 »Slovenski Narod«, uredništvo, Knaflijeva ulica 5.
90 »Slovenski Narod«, upravništvo, »Knaflijeva ulica 5.«
250 Slovenski Rdeči križ.
11 Splošna prometna banka, Sv. Petra cesta 2.
4 Spreitzer M., trgovec, Vojaška ulica 2.
202 Stacul Anton, trgovec, Selenburgova ulica.
256 Stavbno podjetje Al. in Val. Accetto, Trnovski pristan 14.
171 Stepič Peter, vinski trgovec, Šiška 256.
142 Strojne tovarne in livarne d. d.
225 Strojnovo tajništvo, Ivan Tokan, Selenburgova ulica 6/II.
179 Stupica Fr., Gosposvetska cesta 1.
217 Sušnik Anton, trgovec, Zaloška cesta.
145 Schneider in Verovšek, trgovina z železnico, Dunajska cesta 16.
338 Schumi Josip, tovarna kandičev, Gradisce 9.
73 Schwentner L., knjigarna, Prešernova ulica 3.
23 Šarabon Andrej, trgovec, Zaloška cesta 1.
244 Šiška Ivan, tovarna parketov, Metelkova ulica 4.
29 Dr. Tavčar Ivan, odvetnik, Sodna ulica 2.
36 Tiskovna zadruga, Sodna ulica 6.
120 Dr. Tomasek Fran, odvetnik, Sodna ulica 8.
372 Tovarna za milo, Šiška.
368 Tovarna za kije, Sv. Martina cesta 50.
180 Tovarna vozov, Peter Keršič, Šiška.

113 Tomažič Avgust, agencija in komisija za deželni pridelki.
52 Dr. Tomažič Josip, odvetnik, Sodna ulica 6.
111 Tobačna tovarna, Tržaška cesta 16.
342 Trboveljska premogokopna družba, Knaflijeva ulica 13.
91 Dr. Triller Karel, odvetnik, Dalmatinova ulica 7.
117 Uher F. & A., špeditijsko podjetje, Selenburgova ulica 4.
312 Učiteljska tiskarna, Franciščanska ulica 6.
27 Vidic & Komp., tovarna zarezanih strešnikov, zaloga peč in stavbnega materiala, Prešernova ulica 3.
322 Vidic & Komp., Vič.
377 Vodstvo knezoškofijskega zavoda sv. Stanislava v Št. Vidu.
224 Vodnik Alojzij, kamnosek, Kolodvorska ulica 32.
367 Vojna zveza kranjskih konsumnih zavodov in društev, Aleksandrova c. 5.
Vojaški uradi in poveljstva:
53 Avtokader, predilnica.
108 Avtokolone 2, hotel »Ilirija«.
66 Avtoferat, hotel »Ilirija«.
116 Brzojavni bataljon, Cukrarna.
157 Brežična postaja na realki.
39 Dravska divizija, Kazina.
267 Garnizijska bolnica, Martjanišče.
277 Garnizijska bolnica.
270 Glavno skladišče za vojaško opremo, Domobranska vojašnica.
14 Glavna avtomobilska delavnica II. vojne okrožja.
378 Jugoslovanski gorski strelski polk št. 2, Domobranska vojašnica.
369 Kolodvorsko poveljstvo.
302 Komanda mesta Ljubljane, Bavarski dvor.
314 Komanda Dravske divizijske oblasti.
265 Konjska bolnica.
375 Letalska skupina, Spodnja Šiška.
246 Mobilno železniško skladišče, Šiška.
326 26. pešadijski puk, Belgijska vojašnica.
280 Poveljstvo lesne preskrbovalnice, Dunajska cesta 35.
248 Poveljstvo delavskih odd., Cesta na južno železnico (baraka).
175 Poveljstvo II. voj. okrožja, Kazina.
13 Poveljstvo topničarske vojašnice.
219 Poveljstvo povozne skupine, Baraka, Tivoli.
276 Prva jugoslovanska bolnica, Belgijska vojašnica.
380 Skladišče vojničnega zavoda, Krekov trg.
309 Stacijsko poveljstvo, Bleiweisova cesta 22.
259 Šentpetrska vojašnica.
103 Topničarska delavnica, Baraka, Dunajska cesta.
264 Topničarska vojašnica.
237 Topničarska vojašnica, skladišče materiala.
59 Trenška delavnica, Šiška.
1 Vojaška postaja na Brezovici.
324 Vojaška policija, Belgijska vojašnica.
330 Vojaška pralnica, Vevče.
247 Vojaški stavbni urad, Martinova cesta, Barake.
305 Vojaško oskrbovališče, Kodeljevo.
376 Vojaško oddajališče živil, Dunajska cesta 33.
70 Vojaško sodišče, Poljanska cesta 13.
203 Zbirališče vojnihi vjetnikov na Gradu.
114 Weissbacher Simon, tesarski mojster, Dunajska cesta 66.
55 Willmann R., inž., Slomškova ulica 3.
21 Zadruga zveza, Dunajska cesta 38.
379 Zakotnik Ivan, mestni tesarski mojster, Dunajska cesta 46.
58 Zdravna delavska zavarovalnica proti nezgodam, Solski drevored 2.
165 Zastopništvo Nemške Avstrije, Valvazorjev trg 6.
104 Zidar Josip, trgovec z žitom, Dunajska cesta 31.
315 Zorec Rudolf, trgovec, Sv. Florijana ulica 26.
370 Zorman L., trgovec, Spodnja Šiška.
238 Zveza industrijev na slovenskem ozemlju, Selenburgova ulica 7.
360 Zvezna tiskarna.
331 Dr. Žirovnik Janko in dr. Zupanc, odvetnika, Selenburgova ulica 7.
343d Žitni zavod.

Gimnazijski učenec želi vstopiti kot učenec v večjo trgovino. Vsprejemni pogoji naj se blagovoljno vstopati na upr. Sl. Nar. pod »Priden in Marijin/9721«. 9721 Sl. Nar.

Proda se zelo rastoči gozd 28 orlov sveta najvišjemu ponudniku. Cenj. ponudbe naj se pošljejo pod »Mlaka/9731« na upr. Sl. Nar. 9731

Proda se večja množina pristnega, nolehkega cvetličnega medu. Ponudbe cenj. naj se pošljejo na upr. Sl. Nar. pod »Med/9722«. 9722

Proda se večja množina pristnega, nolehkega cvetličnega medu. Ponudbe cenj. naj se pošljejo na upr. Sl. Nar. pod »Med/9722«. 9722

Proda se krasna mesingasta kletka s papigo. Rožna ulica 13, 9700

+

Bog je vzel k sebi našo najblazjo soprogo in najboljšo mater in taščo, gospo

Marijo Sorčan

po težki bolezni dne 30. septembra ob 11. uri ponoči. Ž njo smo izgubili svoje najdražje.

Pogreb bo v četrtek ob 4. uri popoldne na pokopališču v Dragi.

Hrastnik, dne 1. oktobra 1919.

Ivan Sorčan, nadučitelj, soprog; Erno, podporočnik v Tomsku, Sibirija, sin; Miel dr. Roševa in Anica, učiteljica, hčeri; Dr. Roš, odvetnik v Laškem, zet.

150 kron nagrade dobi, kdor mi preiskrbi ali odda do 15. oktobra stanovanje, sobo in kuhinjo, najraje v bližini sv. Petra cerkve. Ponudbe pod »K 150/9729« na upr. Sl. Nar. 9729

Kupujem sarkof lev, jelka, hrastov in bukov bodi si okrogel ali rezan. Cene za les naložen v vagon se naj naznanijo na V. SCAGNETTI, parna žaga za drž. kolodvorom, Ljubljana. 2048

Italijanščino poučuje gospodična. Kongresni trg 8/1. levo. 9750

Proda se avta in pas za narodno nošo. Rožna ulica 15, 9699

+

Potni neizmerne žalosti javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naš srčno ljubljani sin in brat, gospod

Ivan Židan

uradni sluga pri Socialni oskrbi

v starosti 31 let dne 27. t. m. ob polu 11. uri zvečer po dolgi in mučni bolezni za večno zaspal.

Pogreb nepozabnega pokojnika se je vršil v ponedeljek, dne 29. septembra 1919 ob 4. uri popoldne iz mrtvašnice v Soštanju na tamkajšnje pokopališče.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v več cerkvah. V Ljubljani, dne 2. oktobra 1919.

Marija Židan, mati. Martin Židan, oče. Alojzij, brat. Paul, sestra. Žalujoči rodbini Grunt in Verkec.

Več malih sodov od 150 litrov nazaj in velik od 3000 lit. se prod. Rožna ulica 15. 9698

Proda se krasna mesingasta kletka s papigo. Rožna ulica 13, 9700

Proda se avta in pas za narodno nošo. Rožna ulica 15, 9699

Proda se krasna mesingasta kletka s papigo. Rožna ulica 13, 9700

Proda se avta in pas za narodno nošo. Rožna ulica 15, 9699

Proda se krasna mesingasta kletka s papigo. Rožna ulica 13, 9700

Proda se avta in pas za narodno nošo. Rožna ulica 15, 9699

Proda se krasna mesingasta kletka s papigo. Rožna ulica 13, 9700

Proda se avta in pas za narodno nošo. Rožna ulica 15, 9699

Proda se krasna mesingasta kletka s papigo. Rožna ulica 13, 9700

Veličan Wester
art. praporščak
Milka Wester roj. Poličar
poročena.
St. Vid nad Ljubljano, 2. oktobra 1919.

Jernej Černe
mesar in posestnik
Fanka Černe roj. Ocvirk
poročena
Ljubljana 2. vinotoka 1919.

Brez posebnega obvestila.
Dr. Alojz Klemenčič
odvet. kandidat

Marija Klemenčič roj. Čadež, vdova Cizelj
poročena 4. oktobra 1919.

Slov. Bistrica

Kranj

Društvo lesnih trgovcev in industrijcev „SEVER“ v Mariboru
išče za vodstvo društvene pisarne strokovno naobrazenega, na
inozemskem trgu preko Reke in Trsta rutiniranega

ravnatelja

Prednost imajo interesi, večji italijanskega in hrvatskega jezika.
Ponudbe na „SEVER“, Maribor, Tegethofova c. 45. Nastop takoj.

Zdravnik

Dr. VIKTOR BRESKVAR

se je preselil v Gradišče - Hliserjeva ulica 7, I. nadst.
ter ordinira od 10. — 12. ure dopoldne.

Esence

za likerje, rum in
žganje dobavlja v vsaki
množini, ker je dovoljen
izvoz v Jugoslavijo, po

železnici potom špediterja v priznani najboljših kvalitetah in poceni
Prva dunajska parna tovar. eter. olj, esenc in barv
J. FEIGL, SOHN & Co, Wien XV. 1.,
Friedrichsplatz 3/a. Ustanovljeno leta 1872

Specijaliteta: Kingston rum Basis. Najnižje stavljenе ponudbe
sledе po naročilu. 8683

Nič ne ponujamo

in nič ne anonsiramo, ker dobro blago se
samo prodaja, mi kupimo le vsako množino

LANENEGA SEMENA,
prazne olinatе sode,
in dobre jutaste vreče.

ZABRET & KOMP., tovarna olja in
firneža v Britofu pri Kranju. 9786

Radenski-

ZDRAVILNI VRELEC
najboljše vseh poznatih natron-
lition vrelcev. Kot zdravilna voda
od zdravniških avtoritet radi svo-
jega jako raztvarjajočega in kislino
zadržujočega učinka posebno pri-
poročena proti mehurnim, ledvičnim
želodčnim boleznim, protinu in
nahodu. Najboljše zdravilno sred-
stvo proti pesku in kamenčku.

GIZELA VRELEC prvovrstna
namizna voda
s posebno bo-
gato vsebino ogljikove kisline. Naj-
prikladnejše za mešanje s starim
belim kakor tudi rdečim vinom in
sadnim sokom

ZDRAVILNIŠČE, SLATINA RADENCI, SLOVENIJA.

JURJEV in KRALJEV VRELEC zdravilna in namizna voda, posebno priljub-
ljena za mešanje s kiselkastim vinom, sad-
jevcem in sadnim sokom. 9172

Svetlo
Baterije žarnice vseh tipov
električnih predmeti
Gen rep za kraljestvo SHS
Janko Pogačar Ljubljana

Westinghouse
Watt
Kremenezky
Metax
Eksport & Import.

ROMAN
CEMENT

v zaključku 1000 vagonov

se odda

na jugoslov. železniški postaji.

Reflektanti naj določijo svoje naslove administraciji Slovenskega Naroda, nakar se začne pogajanja. 9614

TRG. SOTRUDNIK

detaist, popolnoma izvešan manufakturne stroke s prama
referencami se takoj sprejme kot prva moč v manufakturno in
modno trgovino R. Stermecki, Celje. V ponudbi se želi nave-
deno kje in kako dolgo dosedanje službovanje in željeno plačo.

Čar idealne lepote!

Lepa žena ima neopisno moč, nepremagljivo čarobno, to
trdi jo znamenitost, pesniki.

Krema Zoraida! Najdovršenejšo sredstvo moderne kozmetike za dosego
idealne, mlakave lepote. To divno polepšalo je se-
stavljeno po receptu božanstvene orijentalke Zoraida, zvezde turškega harema
bivšega Abdul Hamida, iz čistega rastlinskega soka, meda, citrusskega soka, s
čimer prekša vse umetne škodljive dosedanje proizvode. Velika doza bruto
1/2 kg. K 30.—

Ifigenia pasta-milo. Dosedaj nedoseženo. Tega čudotvornega mila
ne priporočam samo onim, ki rabijo kremo
Zoraida, marveč vsem osebam, moškim in ženskam, ki imajo nežno občutljivo
kožo. To milo dela naravnost čudeže, ker ne varuje samo nežne polti, marveč
polepšava tudi naravnost čarobno obraz in odstranja v najkrajšem času lisice in
razpoke kože. Te divne paste ne bi smelo manjkati v nobeni hiši. Ko razmažete
male količine na dlani, se močno peni s fino mlečno peno. Kraljice lepote, pa
tudi ostale se vesele nad tem izumom, kajti z umivanjem s pasto Ifigenia mora
tudi angeljska lepota zasvetiti v kreplejšem sijaju čarobe in razcveta. K 20.—

Rožni sok. Rožni sok, popolnoma neškodljivo rdečilo za obraz in ustnice.
Z uporabo Rožnega soka postane obraz nežno rožnat kakor plamen jutranje zore,
a ustnice zarde jasno kakor škrlat. Cena večje stekleničice K 6.—

Amerikanski Hair Petrol. Čudotvorno sredstvo za rast las. Naj-
čistejši protizvod, seveda kemično prire-
jenega petrola. Izum dr. P. Williamsona iz Newyorka. Po točni uporabi dobe-
lasje takoj lep sijaj, svilno mehkočo, bujno rast. Ako želite preprečiti naglo
izpadanje las, naročite pravočasno 1 steklenico petrola dr. Williamsona in tako
rešite svoj ponos, svoje lase. (Cena steklenici 250 gr K 15.—)

Saj pesnik ne poje zastoj:

„Lasje moji so ko svila gosta,
Bolj ko popek so rdeča usta
In obraz ko rožica in mleko.“

9494

Te štiri stvari so najnaravnejši izdelek za ohranitev trajne in dosego
čarobne lepote.

Navodila in opisani izdelek pošilja

„URANUS“-PARFUMERIJA.

I. Kosmetička parfumerija, Ljubljana, Mestni trg 11.

Naznanilo.
Tvrda R. Miklauc
se je preselila
iz dosedanjega trgovskega lokala v lastne prostore
Pred Škofijo št. 3
Lingarjeva - Medarska ulica tik škofijske
palače, kjer se nahaja trgovina

„PRI ŠKOFU“.

Podpisani se zahvaljuje za izkazano zaupanje
ter se priporoča za mnogobrojni obisk z zagoto-
vilom najboljšo postrežbo.

Spoštovanjem

R. Miklauc.

9520

Stavbeni les

otesan in žagan, deske, podboje in
latve, paralelno rezane, kupuje v vsa-
ki množini proti promptni dobavi Na-
liško d. d. za industrijo i trgovi-
nu drva, Našice. 9375

Lepo črno letošnje

brinje

oddaja v vsaki množini in
po nizki ceni trdka Ivan
Jelencin, Ljubljana Smon-
ska cesta 2. 8955

„ADRIJA“

Mirodilnica in zaloga
fotografskih aparatov ter
potrebščin.

Ljubljana, Selenburgova ul. 5.

Barvila za obleke „TEKLA“. Pralni
praški. Čistila za slamnike „STRO-
BIN“. Nadomestilo tobaka. Nadome-
stilo toaletnega mila. „ROZNI PRA-
SEK“ najboljšo sredstvo za negova-
nje polti. Preizkušeno dobro sredstvo
proti moljem. — Parfimi in dišave.
Sredstva za konzerviranje jajc. —
Koncesijonirana zaloga strupov

Javna dražba

RAZGLAS.

V smislu povelja drav. div. obl. konj. št. 9426/19 se razglasi, da se na-
haja pri vozaškem eskadronu približno 30 konj, katere bi se moglo posestni-
kom občine ljubljanske okolice-posoditi za poljska dela.
Reflektanti naj se oglašijo pri vozaškem eskadronu na dirkališču v
Tivoliju.

Za izvoz in nakup

suvoih kož

za Nemčijo, Holandsko in Francosko želi zmožna firma stopiti v
zvezo s tukajšnjimi firmami in zbičalci. Plačilo event. v nemški
marki. Dopisi pod „W. N. 4768“ na Rudolf Mosse, Dunaj
(Wien) I. Selterstraße 2. 9880

Potniki! MENJALNICA ! Pozor!

nasproti južnemu kolodvoru

menjuje ob vsaki uri valute po najvišjem kurzu.

Proda se razno

pohišstvo

in perilo, žimnice in peresnice, kuhinjska posoda, porcelan, mize
in stoli, kopalne garniture itd. Poizve se v Zadružni centrali, Mi-
klošičeva cesta št. 8/1. od 11. do 12.

Oznaniia UNION-PROPAGANDE, Maribor. Zavod oglasne odprave in reklame

LOJ, MAST, OLJE

in surovi loj kupi vsako množino za najvišjo dnevno ceno Prva
mariborska tovarna mila v Mariboru, telefon 47, brzojavi:
milana. Prosijo se ponudbe z vzorci. 9568

Sečnja in spravilo 30.000 m³

SMREKOVEGA LESA

se odda podjetnikom.

Les je za posekati, obeliti, razžagati na gotove dolžine in po dr-
čah spraviti do nalagalnice žične tirnice. — Komptenti naj se
zglase po možnosti osebno pri rudniškem ravnateljstvu
Zagorje ob Savi. 9632

„Savinja“

društvo lesnih trgovcev in industrijcev v Celju
kupi vsako množino rezanega in okroglega mehkega ka-
kor tudi kostanjevega lesa ter bukovih drv. Tozadavne
ponudbe z navedbo cen prosimo na naslov: „SLAVINJA“,
Kapucinska ulica 5, I. nadst. ali poštni predal šte. 1.

Nepremočljivi dežni plašči

iz la-švicarske gume, dokler traja zaloga. —
Velika izbira manufakturnega ter tu- in ino-
zemskega modnega blaga, bogata zaloga
oblek lastnega izdelka po najnovejših krojih,
srajc barvanih in belih, ovratnikov, samovez-
nic, športnih čepic itd. v I. krajski razpošiljalnici

SCHWAB & BIZJAK, Ljubljana,

Dvorski trg 3. — pod Narodno kavarno.

LASTNI MODNI ATELIJE.

MUŠKO RUBLJE

razne vrste košulja, gača,
nočnih košulja i mekanih
ogrica nudi trgovcima
samo na veliko 9678

DOMAČA TVORNIKA
RUBLJA D. D.

Zagreb, Jelučičev trg 2, II.k.

Naručbe pouzecem izvr-
šuju se kretom pošte.

Zahtijevajte ojenki

Zahtijevajte ojenki